ახალგაზრდა ივერიელი

[illegible] 1921 წლიდან

შაბათი
30 ივნისი
№ 73 (11559)
1990

ახალგაზრდული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

ფასი 8 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სახალხო ფრონტის ყრილობაზე

თბილისში, ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში 3 დღეს მიმდინარეობდა საქართველოს სახალხო ფრონტის ყრილობა. მისი მუშაობის შესახებ ვრცელ მასალას უახლოეს ნომერში შემოგთავაზებთ.

თამაზ ბიბილურის ფოტოები.

ნაბიჯები კონსოლიდაციისაკენ

როგორც იცით, 25 ივნისს, საღამოს, რუსთაველის გამზირზე, თბილისის პირველ საშუალო სკოლასთან დაიწყო უვადო შიმშილობა თბილისის პოლიტექნიკური ტექნიკუმის მესამე კურსის სტუდენტმა დათო მიხელიძემ. მისი მოთხოვნა ასეთია — მოხდეს ეროვნულ-პოლიტიკური ძალების კონსოლიდაცია. გუშინწინ მას შეუერთდნენ მუშა ალბერტ გელაშვილი და მოსწავლე შავლეგ გოგინაშვილი, მაგრამ საზოგადოებრიობის მოთხოვნით ამ უკანასკნელმა, არასრულწლოვანების გამო, შეწყვიტა შიმშილობა. მიუხედავად ამისა, ჩვენ გთავაზობთ სამივეს ფოტოს, რომელიც ფოტოხელოვანმა თამაზ ბიბილურმა მოგვაწოდა. აქვე ვბეჭდავთ ქართველი დედების მიმართვას. მათაც იგივე მიზანი აქვთ —მოხდეს ეროვნული ძალების კონსოლიდაცია. გაცნობებთ იმასაც, რომ საზოგადოებრივ-პოლიტიკური პარტიების წარმომადგენელთა თხოვნით, მოშიმშილეებმა შეწყვიტეს უწყლო შიმშილობა. უვადო შიმშილობა კი გრძელდება.

საკუთარი ინფორმაცია

ქართველი დედების მიმართვა ეროვნულ პოლიტიკური პარტიების, ორგანიზაციებისა და ქართველი ერისადმი

ქართველი დედები არ დავუშვებთ, ეროვნული ძალების დაქსაქსულობას შეეწიროს ქართველი ახალგაზრდობის სიცოცხლე.

ჩვენ, ქართველი დედები, სულით ხორცამდე შეგვძრა 21 წლის ახალგაზრდის დათო მიხელიძის თავგანწირულმა, მამულიშვილურმა მოქმედებამ, რომელმაც ამა წლის 25 ივნისს გამოაცხადა უვადო შიმშილობა, ეროვნულ-პოლიტიკური პარტიებისა და ორგანიზაციების კონსოლიდაციის მოთხოვნით.

1 ივლისს საღამოს 7-საათზე 1-ლი საშუალო სკოლის ეზოში ილიასა და აკაკის ძეგლთან გაიმართება ქართველი დედების მიტინგი.

მოგიწოდებთ! ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის წარმომადგენლებს, ყველა კეთილი ნების ადამიანს, რათა ერთხელ და სამუდამოდ მოხდეს ერის კონსოლიდაცია, რომელიც ესოდენ საჭიროა ნანატრი თავისუფლების მოსაპოვებლად.

წინააღმდეგ შემთხვევაში მივმართავთ პროტესტის უკიდურეს ფორმებს.

„ერთიანობა ხალხის ნებაა, ერთიანობაშია გზა ხსნისა".

ქართველი დედები
(სულ 194 დედის ხელმოწერა).

ჟიურის მაღალი შეფასება

დიდი წარმატება ხვდა წილად ჭიათურის კულტურისა და ტექნიკის სასახლის ბავშვთა ვოკალურ ანსამბლს „მომღერალ გუგულებს". ნორჩმა მომღერლებმა, რომლებსაც მუსიკათმცოდნე ელისო ჩუბინიძე ხელმძღვანელობს, ბულგარეთში გამართული ბავშვთა თვითმოქმედი კოლექტივების ფესტივალის ავტორიტეტული ჟიურის მაღალი შეფასება დაიმსახურეს.

ჭიათურის ანსამბლი გახდა ფესტივალის ლაურეატი და დაჯილდოვდა დიპლომით.

სურათზე: ჭიათურის ბავშვთა ვოკალური ანსამბლის „მომღერალი გუგულების" აფიშა.

ა. მაჰავარიანის ფოტო
(საქინფორმის ფოტოქრონიკა)

საერთაშორისო ფესტივალზე — გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში

ქუთაისის ბავშვთა მხატვრული აღზრდის სახლის ფოლკლორული ანსამბლი „იმედი" ემზადება ჰამბურგის საერთაშორისო მუსიკალურ ფესტივალზე გამგზავრებისათვის.

— ჩვენი კოლექტივის პროგრამაში — გვითხრეს სახლის დირექტორმა ზეინაბ ბურჯანაძემ და სამხატვრო ხელმძღვანელმა ნუგზარ ნინიძემ, შედის ქართული ხალხური სიმღერები და ცეკვები, რომლებიც დადგეს ქორეოგრაფმა შალვა გოგუაძემ და დირიჟორმა ზურაბ სიხარულიძემ.

სურათზე: მწყემსების ცეკვა.

ზურაბ ზერსამიას ფოტო
(საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

პრივატიზაცია — გზა საბაზრო ეკონომიკისაკენ

საბჭოთა სახელმწიფოს აგების ძირითადმა პრინციპმა — ცენტრალიზებულმა სახელმწიფო-მონოპოლისტურმა სისტემამ როგორც ეკონომიკაში, ისე საზოგადოებრივ ცხოვრებაში საბოლოოდ გამოიწვია ზეცენტრალიზებული სახელმწიფოს ჩამოყალიბება, როდესაც პირამიდის თავში თავმოყრილია გადაწყვეტილების მიღების პოტენციალი. იგი წყვეტს, ხოლო ქვემდგომი ორგანოები ასრულებენ ამ გადაწყვეტილებებს. მაგალითად, სახელმწიფო განსაზღვრავს, ვინ, რამდენს და რა უნდა აწარმოოს. ადრე მას „საკონტროლო ციფრებს" უწოდებდნენ, უფრო ადრე დირექტიულ და გეგმიურ დავალებებს, ამჟამად კი იგი სახელმწიფო შეკვეთად მოიხსენიება, თუმცა მისი არსი — ყოველ საწარმოო ერთეულს კარნახობდეს წარმოების ხასიათს და მოცულობას, არ შეცვლილა.

ასევე, სახელმწიფო დონეზე ფიქსირებული ფასების მეშვეობით განისაზღვრება სამეურნეო ურთიერთობის პროცესი. ფასები, როგორადაც უნდა გაიყიდოს შესაბამისი მზა პროდუქცია ძირითადად დგინდება დირექტიულად.

ცენტრალიზებული სისტემა უცილობლად ბადებს ბიუროკრატიას. ამიტომაც გაუგებარია დღევანდელი ხელისუფლების ჩივილი კადრების გამოყენების არაეფექტურობაზე ან ბიუროკრატიის კორუმპირებულობაზე. მექრთამეობა, კორუფცია, სამეურნეო დანაშაული უმთავრესად ხდება იქ, სადაც ბაზრის კონტროლი იცვლება პოლიტიკური ხელისუფლების კონტროლით. ამას ადასტურებს არა მარტო საბჭოების სამოცდაათწლიანი გამოცდილება, არამედ ბაზარზე ორიენტირებული იმ სახელმწიფოების გამოცდილებაც, რომლებიც აქტიურად ერეოდნენ და ერევიან მატერიალური დოვლათის წარმოების პროცესში. მონოპოლიზმი არა მარტო ძირს უთხრის ეკონომიკურ მიზანშეწონილობას, არამედ მივყავართ ზნეობრივ დეფორმაციამდეც, როდესაც ეთიკური ნორმები იცვლება მომხმარებლური ნორმებით, ხოლო სახელმწიფო მონოპოლიზმი საერთოდ გამორიცხავს კერძო კაპიტალის შესვლას წარმოებაში და ამის შედეგად ფული კარგავს თავის ძირითად დანიშნულებას — ხელი შეუწყოს მატერიალური დოვლათის შექმნას.

სახელმწიფო მონოპოლისტური სისტემის ლიკვიდაცია, მართალია ძალიან მნიშვნელოვანი, მაგრამ მაინც ერთი მხარეა პრობლემისა, მეორე, ასევე არანაკლები მნიშვნელოვანი მხარეა ისეთი ეკონომიკური მექანიზმის აგება, რომელიც უპასუხებს ადამიანის მოთხოვნილებას.

ტოტალიტალური სახელმწიფო თავისი საქმიანობით ძირს უთხრის კერძო ინიციატივას, დემოკრატიას, პიროვნების თავისუფლებას. ამიტომ სახელმწიფო არ შეიძლება ჩაერთოს საზოგადოებრივი სიმდიდრის შექმნაში, წარმოების, დასაქმებისა და ფასების მოცულობის რეგულირებაში, რადგან ნებისმიერი ხელისუფლება, რომელიც ფლობს საწარმოო სიმდიდრის უდიდეს ნაწილს, არეგულირებს წარმოებას და ეკონომიკური სიმდიდრის განაწილებას, ყოველთვის აღჭურვილი იქნება თავის მოქალაქეებზე აბსოლუტური ძალაუფლებით, როგორი პოლიტიკური სისტემის მქადაგებელიც არ უნდა იყოს იგი და ძალზე საეჭვოა, რომ ასეთი ხელისუფლება იყოს დემოკრატიული, იმყოფებოდეს თავისი მოქალაქეების კონტროლის ქვეშ. ე. ი. უნდა გაკეთდეს არჩევანი: ან ცენტრალიზებული მართვა, უცილობელი იძულებით, ან საბაზრო სისტემა, რომელიც ემყარება ნებაყოფლობას. პირველი ფორმა შეუთავსებელია ეკონომიკურ თავისუფლებასთან და ამავე დროს იგი არღვევს პოლიტიკურ თავისუფლებას, მეორე კი უზრუნველყოფს ეკონომიკურ თავისუფლებას, ხოლო ეკონომიკურ თავისუფლებას (თავისუფალ მეწარმეობას) და თავისუფალ საზოგადოებას შორის კი საკმაოდ მჭიდრო შინაგანი კავშირია. ამრიგად, ჩვენი აზრით, ძირითადი პრობლემაა ბაზრის ფორმირება. მაგრამ ამავე დროს აუცილებლად უნდა აღინიშნოს, რომ შეუძლებელია მონოპოლისტური სისტემის დანგრევითა და ფულად-სასაქონლო ურთიერთობების ფართოდ გამოყენებით ყველა ეკონომიკური პრობლემის გადაწყვეტა. ბაზარი, ეს ურთულესი საზოგადოებრივი მოვლენა, ეს ამავე დროს არის თავისებური კულტურა, პატივისცემა საკუთრებისადმი და სულ სხვა, დღეს არსებულისაგან სრულიად განსხვავებული ფასეულობათა სტრუქტურა. სასაქონლო ბაზარი თავად არაფერს არ აწარმოებს, მაგრამ გამოავლენს თუ რა სახის პროდუქციაზე არის მოთხოვნილება, იმისათვის რომ საბაზრო მექანიზმმა რეალურად იმოქმედოს, აუცილებელია არსებულ ურთიერთობების შეცვლა, კერძო საკუთრებისა და დაქირავებული შრომის აღიარება, საკუთრების პრივატიზაცია, საფონდო და შრომითი ბირჟების შექმნა და ა. შ. ამრიგად, თუ ჩვენ მართლა გვინდა აღვადგინოთ საბაზრო მეურნეობა, უნდა აღვადგინოთ კიდეც მისთვის დამახასიათებელი ფასეულობები და კულტურა.

ამავე დროს არ შეიძლება თვალების დახუჭვა იმაზე, რომ ჩვენ არა გვაქვს საბაზრო ეკონომიკის პირობებში მუშაობის გამოცდილება. ხოლო ტოტალური თანასწორობის იდეა, სურვილი გამდიდრების წინააღმდეგ ბრძოლისა, რაც ფართოდ არის გავრცელებული ჩვენში ძირს უთხრის საბაზრო ეკონომიკის საფუძველს. ადამიანები ამჯობინებენ ნაკლები იმუშაონ, მიიღონ ნაკლები. ოღონდ ჰქონდეთ რაღაც გარანტიები და არ ჰქონდეთ არავითარი პასუხისმგებლობა ვინმეს მიმართ. მათ ყველაზე მეტად ეშინიათ სოციალური დიფერენციაციისა და ეს განწყობილება ვლინდება ე. წ. სოციალური სამართლიანობისადმი სწრაფვაში. სინამდვილეში ეს სხვა არაფერია, თუ არა სოციალური დამოკიდებულება და შიში ახლის მიმართ. ამრიგად, საჭირო იქნება არა მარტო პოლიტიკური და ეკონომიკური სტრუქტურების წინააღმდეგ, არამედ ამ ფსიქოლოგიის წინააღმდეგ ბრძოლა. საერთოდ კი ყველა სამართლებრივ სახელმწიფოში სოციალური პრობლემები წყდება საზოგადოებრივი სისტემის, სხვადასხვა სოციალური ფენებისა და ჯგუფების ინტერესების დაბალანსების გზით. ჩვენც სწორედ ამ მექანიზმების გამოყენება მოგვიწევს ბაზარზე გადასვლისას. რეალურ საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლა (და არა სოციალისტური ბაზრის შექმნა, რაც პრინციპში ჩვენთვის გაუგებარია რას ნიშნავს, რადგან ასეთი რამ ბუნებაში არ შეიძლება არსებობდეს) შესაძლებელია მხოლოდ და მხოლოდ პრივატიზაციის პოლიტიკის გატარებით. სახელმწიფო საწარმოებს, როგორც ამას ბოლო 70 წლიანი პრაქტიკა ადასტურებს, შინაგანად ახასიათებს უფრო დაბალი ეფექტურობა ვიდრე კერძოს. პრივატიზაცია არღვევს რა სახელმწიფოს მონოპოლისტურ საკუთრებას, ხელს უწყობს ეკონომიკის სწრაფად გარდაქმნას და ოპტიმალური სტრუქტურების ჩამოყალიბებას, რაციონალურს ხდის მართვის სტრუქტურებს, ამაღლებს საწარმოების ავტონომიასა და ინიციატივას, მომგებიანს და ეფექტურს ხდის მათ საქმიანობას. საწარმოებს ამ დროს ენიჭებათ უფრო მეტი დამოუკიდებლობა, გადაწყვეტილების მიღების თავისუფლება.

პრივატიზაცია ხელს შეუწყობს ფინანსების მდგომარეობის გაუმჯობესებას. მისი საშუალებით მოსახლეობიდან შეიძლება ამოღებული იქნას ფულადი მასა, რომელიც არ არის უზრუნველყოფილი საქონლით, იგი ხელს შეუწყობს ბიუჯეტის დეფიციტის დაფარვას, დაბალრენტაბელური დარგებისა და საწარმოებისათვის სუბსიდიების გაცემის შემცირებას.

პრივატიზაციის დროს იცვლება ფინანსური დინებების სტრუქტურა და ინტენსიურობა: კერძოდ, ინდივიდუალური დანაზოგები მიიმართება საწარმოებისა და ორგანიზაციების დაფინანსებისათვის. რაც უდაოდ ხელს შეუწყობს წარმოების ეფექტურობის ამაღლებას, სახალხო მოხმარების საგნების წარმოების გაფართოებას, ამავე დროს იგი საშუალებას მოგვცემს შევიმუშაოთ ოპტიმალური საგადასახადო სისტემა. მაგრამ ამავე დროს ჩვენ ვერ დავეთანხმებით ბატონ გივი გუმბარიძის აზრს სულ მოკლე დროში პრივატიზაციის დონის 70%-ის მაინც მიღწევის შესახებ. სხვათა შორის, ასეთი რამ ჯერ არსად არ გაკეთებულა, მათ შორის პოლონეთშიც კი, რომლის ეკონომიკური პოლიტიკა შოკურ თერაპიად არის მონათლული ჩვენში. პირდაპირ უნდა ითქვას, რომ მოკლე დროში პრივატიზაციის ასეთი დონის გატარება გამოიწვევს მასობრივ უმუშევრობას, სოციალურ კატაკლიზმებს, რაც სოციალური დაუცველობის პირობებში მეტად საშიშია. ცხოვრების დონის მკვეთრი დაქვეითება გამოიწვევს არასტაბილურ მდგომარეობას — მასობრივ გაფიცვებს, დემონსტრაციებს, მანიფესტაციებს სოციალური მოთხოვნებით, რასაც შეიძლება მოჰყვეს ძლიერი მმართველობის დამყარება და გაურკვეველი ვადით გადაიდოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენა.

ამავე დროს, ჩვენთვის გაუგებარია, როგორ აპირებს ხელისუფლება პრივატიზაციის განხორციელებას; კანონპროექტთა პაკეტი, რომელთაც ფართო რეკლამა უკეთდებათ, უმრავლეს შემთხვევაში აგებულია საკავშირო უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებული კანონების საფუძველზე, ხოლო ზოგიერთი მათგანი პირდაპირ არის გადმოწერილი მათგან (მაგ. კანონპროექტი საქართველოს სსრ-ში საკუთრების შესახებ). ეს კანონები აშკარად უვარგისია. ვინმემ რომ არაობიექტურობა არ დაგვწამოს დავიმოწმებთ პრეზიდენტის საბჭოს წევრს, აკადემიკოს ს. შატალინს: „კანონი საკუთრების შესახებ ცუდია, ის კრძალავს რეალურ კერძო საკუთრებას, კრძალავს ეგრეთ წოდებულ „ექსპლუატაციას“, იგი უნდა დამუშავდეს. კანონი მიწის შესახებ ასევე ცუდია. ის არ წყვეტს მიწის პრობლემას. სოფლად, არ აძლევს ქალაქში მცხოვრებლებს მიწის შესყიდვის უფლებას. რატომ? ჩვენ ვერაფრით ვერ შემოვიღებთ ფასებისა და შემოსავლების ინდექსაციას, ხოლო მის გარეშე ვერ შევძლებთ ამ გადასვლის დროს სხვადასხვა სოციალური ჯგუფების დაცვას — პენსიონერებიდან, სტუდენტებიდან, მარტოხელა დედებიდან დაწყებული, რომლებსაც ემუქრებათ სერიოზული პრობლემები, მუშათა „არისტოკრატიითა“ და მეცნიერებით დამთავრებული, რომლებსაც შეუძლიათ უბრალოდ მასობრივად გაემგზავრონ საზღვარგარეთ“ („ლიტერატურნაია გაზეტა“, № 18 02.05.90). ასე რომ, ამ საკითხებში ხელისუფლების ასეთი მხნე ოპტიმიზმი, ჩვენი აზრით, აშკარად უადგილოა.

პრივატიზაცია ფართო გაგებით გულისხმობს სახელმწიფო რეგულირების სხვადასხვა მეთოდებს, რომლებიც მიმართულია ბაზრის გაძლიერებისაკენ და ეკონომიკაში სახელმწიფოს ჩარევის შეზღუდვისაკენ. პრივატიზაციის პოლიტიკა უნდა მოიცავდეს: ა) ეკონომიკური სფეროს დერეგლამენტირებასა და კონკურენციის განვითარების ღონისძიებებს, ბ) სახელმწიფო საწარმოთა ნაწილობრივ ან მთლიან გადაცემას კერძო სექტორზე. ამჟამად მხოლოდ ამ მეორე საკითხზე შევაჩერებთ ჩვენს ყურადღებას.

პრივატიზაციის განხორციელებისას კერძო სექტორს გადაეცემა სახელმწიფო საწარმოები, რომლებიც ამისათვის უნდა განისაზღვროს სპეციალური საკანონმდებლო აქტის საფუძველზე.

ჩვენი აზრით, იგი შეიძლება განხორციელდეს ორი გზით:

ა) სახელმწიფო საწარმოთა კაპიტალში, კერძო კაპიტალის დაშვებით და ბ) სახელმწიფო საწარმოთა სრული გადაცემით კერძო მეწარმეებზე.

სახელმწიფო საწარმოთა კაპიტალში კერძო კაპიტალის დაშვების საფუძველზე გარკვეული რაოდენობის (მაგ. 50%) გამოშვებული უნდა იქნეს აქციები. ეს ფორმა ალბათ უნდა განხორციელდეს სახალხო მეურნეობის საბაზო დარგებში (ენერგეტიკა, საზღვაო, სარკინიგზო და სატრანსპორტო ტრანსპორტი. მომპოვებელი მრეწველობა. მეტალურგია და ა. შ.). დანარჩენი სფეროები შეიძლება გადაცემული იქნეს კერძო სექტორში, როგორც აქციების რეალიზაციის გზით, ასევე ცალკეულ პირებზე და შრომით კოლექტივებზე გადაცემის (მათ მიერ შესყიდვის) გზით. ამავე დროს სავსებით მისაღებად მიგვაჩნია იჯარული ფორმის გამოყენებაც, მოიჯარადრის მიერ საწარმოს ან ორგანიზაციის სრული შესყიდვის უფლებით.

აქციების რეალიზაცია შეიძლება განხორციელდეს რამდენიმე გზით. კერძოდ:

ა) მისი სრული რეალიზაცია საფონდო ბირჟაზე თავისუფალ მიმოქცევაში.

ბ) მისი სრული რეალიზაცია მხოლოდ მოცემული წარმოების მუშაკებზე.

გ) ე. წ. შერეული ვარიანტი — აქციების უპირატესი შესყიდვის უფლებით ისარგებლებენ მოცემული წარმოების მუშაკები, დანარჩენი აქციები საფონდო ბირჟის მეშვეობით გაიყიდება თავისუფალ მიმოქცევაში.

დ) აქციების სრული მოცულობის რეალიზაცია დამფუძნებელ ინვესტორებზე.

ე) აქციების რეალიზაცია სხვა საწარმოებზე და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებზე.

ჩვენი აზრით, ცალკეული საწარმოს თუ ორგანიზაციის პრივატიზაციის პროცესი აუცილებლად განხილული უნდა იქნეს ცალკე, დამოუკიდებლად და გათვალისწინებული უნდა იქნეს იქ არსებული თავისებურება. მხოლოდ ამის შემდეგ უნდა იქნეს შერჩეული ზემოთ აღნიშნული ფორმები. ყოველივე ეს კი საკმაოდ რთული პროცესია, რომლის მოკლე დროში გადაწყვეტა პრაქტიკულად შეუძლებელია. ჩვენი აზრით, სულ მცირე ორი წლის სერიოზული, მეთოდური და თანამიმდევრული მუშაობის შედეგად შევძლებთ ჩვენ პრივატიზაციის პოლიტიკის პირველი ეტაპის გატარებას, რომლებზეც ზემოთ გვქონდა ლაპარაკი.

თემურ ბასილია,
საქართველოს რესპუბლიკურ-ფედერალური პარტიის წევრი.

შეიქმნა „სასკოლო — ინფორმატიკის“ გაერთიანება

დავით აღმაშენებლის საქველმოქმედო საზოგადოებასთან შეიქმნა კომპიუტერული პედაგოგიკის სამეცნიერო-სასწავლო გაერთიანება „სასკოლო ინფორმატიკა“.

გაერთიანების ძირითადი მიზნებია: 1. პრაქტიკული საქმიანობა განათლების სისტემაში არსებული პრობლემების გადასაჭრელად, 2. განათლების სისტემაში არსებული კომპიუტერული ტექნიკის გამოყენების ეფექტურობის ამაღლება, 3. შემოქმედებითი უნარის მქონე ბავშვების გამოვლენა და ზრუნვა მათი განვითარებისათვის, 4. ეკონომიური დახმარება (სტიპენდიის სახით) შემოქმედებით უნარიანი ბავშვებისათვის — ხელმოკლე ოჯახებიდან, 5. კომპიუტერული პედაგოგიკის სპეციალისტების მომზადება უცხოეთის უმაღლეს სასწავლებლებში.

ამ მიზნების მიღწევისათვის გაერთიანების შემოსავლის ძირითადი წყარო იქნება ფასიანი კომპიუტერული სწავლებისა და საგამომცემლო საქმიანობისაგან მიღებული შემოსავალი.

სწავლება იწარმოებს იმ სკოლებში, რომელთაც აქვთ ინფორმატიკის კაბინეტი.

მათემატიკის სწავლებას კურირებას გაუწევს გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტის დირექტორი, პროფესორი დავით გორდეზიანი, ფიზიკის სწავლებას — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზოგადი ფიზიკის კათედრის გამგე, პროფესორი ანზორ ხელაშვილი, ქიმიისა და ბიოლოგიის სწავლებას — ბიოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი თენგიზ ბერიძე (ჰუმანიტარული საგნების სწავლება დაიწყება მოგვიანებით).

გაერთიანება სამუშაოდ იწვევს იმ პირთ, რომელნიც, დაინტერესებულნი არიან ან სურთ დაინტერესდნენ კომპიუტერული პედაგოგიკით (და საერთოდ, მომავლის პედაგოგიკით).

მშობლებმა, რომელთაც სურთ შვილების სწავლება კომპიუტერის გამოყენებით ერთ ან რამდენიმე საგანში, უნდა მიმართონ გაერთიანების დირექტორს განცხადებით.

გაერთიანების მისამართია: თბილისი — 86, ვაჟა-ფშაველას პროსპექტი 94, ბინა 65, ტელ. 31-69-51.

ზურაბ მაჭავარიანი,
კომპიუტერული პედაგოგიკის სამეცნიერო-სასწავლო გაერთიანების დირექტორი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს მეტალურგთა თავისუფალი კავშირის მიმართვა

1990 წლის 14 ივნისს გამოქვეყნებულ იქნა (იხ. „ახალგაზრდა ივერიელი" № 66) საქართველოს თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობის საკოორდინაციო ცენტრის განცხადება, იქვე დაიბეჭდა ამავე ცენტრის მიმართვა საქართველოს მშრომელებისადმი, რომელსაც ხელს აწერს სამი ორგანიზაცია: „საქართველოს მეტალურგთა თავისუფალი კავშირი", „საქართველოს თავისუფალი შრომის კლუბი" და „საქართველოს მძღოლთა თავისუფალი კავშირი".

ამასთან დაკავშირებით საქართველოს მეტალურგთა თავისუფალი კავშირი (სმთკ) აცხადებს, რომ მისთვის უცნობია საქართველოს თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობის საკოორდინაციო ცენტრი და მასში შემავალი ორგანიზაციები. ასევე დიდ ეჭვს იწვევს აღნიშნული მიმართვის ხელმომწერი „საქართველოს თავისუფალი შრომის კლუბისა" და „საქართველოს მძღოლთა თავისუფალი კავშირის" არსებობა.

აქედან გამომდინარე, სმთკ თავს ვალდებულად თვლის განაცხადოს, რომ მას არავითარი მონაწილეობა არ მიუღია საქართველოს თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობის საკოორდინაციო ცენტრის შექმნასა და მუშაობაში და აღნიშნული მიმართვის გამოქვეყნებაში. ამდენად ამ დოკუმენტის ქვეშ სმთკ-ის ხელმოწერა ყალბია.

სმთკ ჩამოყალიბდა 1989 წლის ივნისში კავშირის დამფუძნებელ კრებაზე. სმთკ-ის წესდების პროექტი გამოქვეყნებული იყო რესპუბლიკურ პრესაში საჯაროდ განხილვისათვის. სმთკ-ის პირველმა ყრილობამ 1990 წლის პირველ თებერვალს დაამტკიცა თავისი წესდება და აირჩია კავშირის ხელმძღვანელი ორგანოები — დარბაზი და გამგეობა. აქედან გამომდინარე, სმთკ-ის სახელით ნებისმიერი განცხადებისა და მიმართვების გაკეთება მხოლოდ კავშირის რესპუბლიკური გამგეობისა და დარბაზის პრეროგატივაა.

მიგვაჩნია, რომ თუკი რომელიმე პირი, ან პირთა ჯგუფი თვითნებურად ირქმევს საქართველოს თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობის საკოორდინაციო ცენტრის სახელს, რომელიც ფაქტობრივად უცნობია ფართო საზოგადოებრიობისათვის, და ამასთანავე პრეტენზია აქვთ გამოვიდნენ საქართველოს თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობის სახელით, ასეთ მოქმედებას უნდა მიეცეს თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობის დისკრედიტაციის მიზნით პროვოკაციული ქმედების კვალიფიკაცია, და იგი უნდა ჩაითვალოს, როგორც აღმოცენების პროცესში მყოფი თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობის საფუძველშივე ჩაკვლის მცდელობა.

საქართველოს თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობა შეიძლება განვითარდეს მხოლოდ და მხოლოდ დემოკრატიული მიმართულებით: უპირველეს ყოვლისა უნდა შეიქმნას დარგობრივი და ავტონომიური თავისუფალი პროფკავშირული ორგანიზაციები, რომლებიც თვითონ განსაზღვრავენ თავიანთი მოქმედების პროგრამას და შემდგომში სურვილისამებრ, ნებაყოფლობით საწყისებზე გაერთიანდებიან საქართველოში თავისუფალი პროფკავშირული მოძრაობის მაკოორდინირებელი ორგანოს შესაქმნელად.

ზემოთ აღნიშნული საკოორდინაციო ცენტრის მიერ შემოთავაზებული გზა კი გულისხმობს არარსებული (?) თავისუფალი პროფკავშირული ორგანიზაციების მაკოორდინირებელი, სინამდვილეში ხელმძღვანელი ზედამხედველი ორგანოს შექმნას. ამდენად, ეს გზა დიქტატორულია და შეიძლება ემსახურებოდეს მხოლოდ მავანთა და მავანთა პირადულ, ამბიციური, კარიერისტული მიზნების განხორციელებას.

აქვე აღვნიშნავთ, რომ მიმართვაში ჩამოყალიბებული მოთხოვნები, მიუხედავად იმისა, რომ ერთი შეხედვით ემსახურებიან მშრომელთა ინტერესების დაცვას, ფაქტობრივად იაფფასიანი, ლოზუნგური, დემაგოგიური ხასიათისაა და არ ითვალისწინებს ამჟამინდელ რეალურ სოციალურ-პოლიტიკურ და ეკონომიკურ მდგომარეობას საქართველოში. თავისი შინაარსით ისინი დესტრუქციულ, ნგრევით ხასიათს ატარებენ და ეწინააღმდეგებიან განვითარების ეკონომიკურ კანონებს.

მიმართვის ავტორებს არ ესმით, რომ საქართველოში არ არსებობს ეროვნული ეკონომიკა და საუბარი შრომის ანაზღაურების ნორმებზე და ტარიფებზე, პენსიების, სოციალური დაცვის საკითხების შესახებ უბრალო მკრეხელობაა. ამ ეტაპზე საზოგადოების ძალისხმევა მიმართული უნდა იყოს ეროვნული ეკონომიკის შექმნისა და აღორძინებისაკენ და არა ვიწრო დარგობრივი ან უწყებრივი ინტერესების დაკმაყოფილებისაკენ.

საქართველოს მეტალურგთა თავისუფალი კავშირის გამგეობა.

თბილისი, 1990 წ. 14 ივნისი

განცხადება

საქართველოს მშრომელთა კავშირის — საქართველოს სახალხო ერთიანობის პარტიის დამფუძნებელი კომიტეტი იუწყება, რომ ა. წ. 7 ივლისს, შაბათს 12 საათზე, პარტიის დროებით რეზიდენციაში (რუსთაველის 29, ეროვნული ფორუმის შენობა, პირველი სართული) შედგება საკონსულტაციო შეხვედრა მშრომელთა წარმომადგენლებთან (მუშათა, გლეხთა, ინტელიგენტთა).

მსურველებს ვთხოვთ, მიიღონ მონაწილეობა.

გაზეთ „ახალგაზრდა ივერიელის" რედაქციას

მირზა გელოვანის სახელობის ახალგაზრდობის სახელმწიფო რესპუბლიკური ბიბლიოთეკის პროფკავშირების საერთო კრებაზე თანამშრომელთა ერთსულოვანი მოთხოვნით განიხილეს სსრკ პრეზიდენტის მ. ს. გორბაჩოვის წინადადება მიუსერას მიმდებარე ტერიტორიიდან 480 ჰექტარი მიწის პრეზიდენტის სააგარაკო-მამულო რეზიდენციისათვის გამოყოფის და ამ მიწის რსფსრ-სთან შეერთების თაობაზე.

ბიბლიოთეკის თანამშრომელთა 120-კაციანი კოლექტივი გამოთქვამს სასტიკ პროტესტს ამ სახეშეცვლილი ანექსიის გამო და თავის ხმას უერთებს ქართველი ხალხის იმ საპროტესტო გამოსვლას, რომლითაც დაცული უნდა იქნას საქართველოს საზღვრები ყოველგვარი ინტერვენციისაგან.

დაბეჯითებით გთხოვთ, ჩვენი პროტესტი გამოაქვეყნოთ თქვენი გაზეთის უახლოეს ნომერში.

ნ. რატიანი,
ბიბლიოთეკის დირექტორი,

ა. ახოიშვილი,
პროფკომიტეტის თავმჯდომარე.

ცხოვრება და საქმიანობა მოჩვენების გარეშე

გთავაზობთ ინტერვიუს პოლკოვნიკ ჯიმშერ სხირტლაძესთან, რომელიც ახლახან თბილისის ავტოინსპექციის უფროსად დაინიშნა.

— ბატონო ჯიმშერ, როგორც შინაგან საქმეთა ორგანოს თანამშრომელი უცხო არა ხართ, მაგრამ ამ ბოლო დროს ისეთ სამსახურში იყავით, არ ჩანდით, უფრო სწორად არ გქონდათ ყოველდღიური ურთიერთობა მოქალაქეებთან და ამიტომ, სანამ ძირითად კითხვებზე გადავიდოდეთ, ცოტა რამ თქვენს შესახებ.

— მართალი ბრძანდებით, შინაგან საქმეთა ორგანოებშიც არის სამსახური, რომელიც საზოგადოებისათვის ნაკლებადაა ცნობილი. ამ ბოლო დროს ვმუშაობდი მილიციის მოსკოვის უმაღლესი სკოლის თბილისის ფაკულტეტის უფროსის თანაშემწედ.

მანამდე წლების მანძილზე ვიმუშავე საკავშირო შ. ს. ამიერკავკასიის ტექნიკური მომარაგების სამმართველოს განყოფილების უფროსად, თბილისის შინაგან საქმეთა სამმართველოს საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის განყოფილების უფროსად, 26 კომისრის რაიონის შინაგან საქმეთა განყოფილების უფროსად და ახლად ჩამოყალიბებული საგზაო ზედამხედველობის ავტოინსპექციის დანაყოფის მეთაურად.

საერთოდ, შინაგან საქმეთა ორგანოებში ვმუშაობ 1968 წლიდან, დამთავრებული მაქვს თბილისის საარტილერიო სასწავლებელი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი. როგორც პოეტები იტყვიან, ახლახან გადავაბიჯე ცხოვრების შუადღეს.

— გამოდის, რომ არც ავტოინსპექციის სამსახურია თქვენთვის უცხო, რახან ასეა, ხომ ვერ შეადარებდით თქვენს დროინდელ ავტოინსპექციას და ასევე მაშინდელ შოფერს თუ ავტომოყვარულს დღევანდელს.

— აკი მოგახსენეთ, 1971 წელს, როცა თბილისში შეიქმნა საგზაო ზედამხედველობის ავტოინსპექციის დანაყოფი, მისი პირველი მეთაური გახლდით. მაშინდელ და ახლანდელ ავტოინსპექტორებს შორის დიდ სხვაობას ვერ ვხედავთ, ოღონდ ესაა, საშტატო ერთეული შემცირდა მაშინ, როცა ავტომანქანათა რიცხვი რამდენადმე გაიზარდა.

მაგრამ, სულ სხვა მდგომარეობაა მაშინდელ და ახლანდელ ავტომოყვარულთა თუ პროფესიონალ მძღოლთა ურთიერთობაში. მახსოვს როგორ პატივს სცემდნენ ერთმანეთს მძღოლები. გარკვეულად „კასტასავით" არსებობდნენ და ამაყობდნენ კიდეც ამით. ავტომანქანით გზად მომავალი უთუოდ შეჩერდებოდა თუ მის კოლეგას გაჩერებულს დაინახავდა, ხომ არაფერი გიჭირსო.

ახლა ასეთი რამ აღარ ხდება. გინახავთ ალბათ გზის ნაპირას გაჩერებული ავტომანქანის მძღოლი, როგორ იხვეწება ერთ ლიტრა ბენზინს, ან სათადარიგო საბურავს, მაგრამ... ასეულობით ავტომანქანა ისე ჩაუვლის, ზედაც არ შეხედავს...

— რას აფასებთ ნებისმიერ ადამიანში, როცა იგი ავტომანქანას მართავს?

— პირველყოვლისა მაღალ ზნეობას და პასუხისმგებლობის გრძნობას. თუ პროფესიონალურად განვსჯით, გეტყვით, რომ საკმარისია ათიოდე წუთი უკან მიჰყვე მოძრავ ავტომანქანას და მიხვდებით, ვინ უზის საჭეს, ბოროტი, თავხედი თუ პატიოსანი.

სხვისი რა ვიცი, მაგრამ მე თავხედობად მიმაჩნია, უტიფრად, გვერდით რომ ჩაგიქროლებენ, როცა შენ დგახარ და მოთმინებით ელოდები მწვანე შუქის ანთებას. ან ფეხით მოსიარულე, რომელიც მიუხედავად ამკრძალავი ნიშნისა, უტიფრად გადაკვეთს ქუჩას. ასეთები კანონს ხომ უარყოფენ და უარყოფენ, მაგრამ თავისი საქციელით პიროვნებასაც შეურაცხყოფენ. უფრო მეტიც, გაიხსენეთ ბენზინის გასამართ სადგურზე მკვლელობის ფაქტები. აქ კომენტარიც კი ზედმეტია.

სამწუხაროდ, ასეთები ძალზედ მომრავლდნენ ჩვენს ქალაქში, თუმცა, ბევრი მათგანი თბილისელობაზე დებს თავს.

— ხომ არ გეჩვენებათ, რომ ავტოინსპექტორებმა ძალა-უფლება დაკარგეს, ყოველ შემთხვევაში, ზემოქმედების არცთუ დიდი უფლებები აქვთ.

— ავტოინსპექციისა და საერთოდ მილიციის უფლებები რომ შეზღუდულია, ეს ყველამ ვიცით და ამის თაობაზე მაღალ ინსტანციებშიც მიდის მსჯელობა, მაგრამ საქმე იმაშია, რომ რაც აქვს, იმასაც ვერ იყენებს ეფექტურად.

— ხშირად გვსმენია და გვიკვირს, რომ ამა და ამ ქვეყანაში ავტოინსპექტორმა თურმე თვით სენატორი, პრეზიდენტის მრჩეველი, საგარეო საქმეთა მინისტრიც კი დააჯარიმაო. რა დასამალია და ჩვენთან ანალოგიური რამ არ ხდება, არა იმიტომ, რომ ეგრეთ წოდებული ტიტულიანები არ არღვევენ მოძრაობის წესებს, არამედ იმიტომ, რომ ჯერ კიდევ ძვალსა და რბილში გვაქვს გამჯდარი მაამებლობა და ცოტაოდენი შიშიც... ერთი სიტყვით, კანონი უნდა კანონობდეს ყველასთვის.

— რას აპირებთ, როგორც ავტოინსპექციის უფროსი, დედაქალაქში ატმოსფეროს სისუფთავისათვის?

— ეკოლოგია დღეს მთელი მსოფლიოს საზრუნავი გახდა, ჩვენ კი ამ პრობლემამ, შეიძლება ითქვას, დაგვიანებით შეგვაწუხა, განა თბილისს როდესმე ჰყოლია მისი ეკოლოგიური მდგომარეობით შეწუხებული ნებისმიერი რანგის ხელმძღვანელი?

ამის დასტურია გაპარტახებული მუშტაიდი, კომუნარების ბაღი, კიროვის პარკი, ტრამვაი-ტროლეიბუსების სამმართველოს მიმდებარე ტყე-პარკი, გაჩეხილი ხეები, გათელილი გაზონები, მათ ნაცვლად ასფალტი, ბეტონი, ბენზოცისტერნები და სხვა... უადგილო ადგილას, ყოველგვარი ტრანსპორტის მოძრაობისა და მისი ზრდის პერსპექტივის გაუთვალისწინებლად აგებული უნივერმაღი და გრიბოედოვის სახელობის თეატრი, სასტუმრო ინტურისტი, ცეკავშირის შენობა, ლუდის ბარი სანაპიროზე თავისი რესტორნით, იუსტიციის სამინისტრო და სხვა. თითო ობიექტს, სადაც მანქანების გაჩერება არ შეიძლება და მაინც აჩერებენ, თითო ავტოინსპექტორი რომ გამოვუყოთ, კიდევ ერთი ასეთი დანაყოფი გახდება საჭირო, რაც დღეს გვაქვს.

ამასთანავე, მინდა აღვნიშნო ისიც, რომ ჩვენ ვერ მივაღწევთ ატმოსფეროს გასუფთავებას მხოლოდ სპეციალური რეიდებითა და ჯარიმებით. მთავარია, შევქმნათ მტკიცე ბაზისი გაუმართავი ავტომანქანების შესაკეთებლად და გვქონდეს მაღალი ხარისხის საწვავი. გადაწყვეტილი გვაქვს, ქალაქის სხვადასხვა უბანში გავხსნათ „კარბურატორის" შესაკეთებული პუნქტები.

— რესპუბლიკის ავტოინსპექციის სამმართველოს უფროსმა, გიორგი ცინცაძემ, პირველმა წამოიწყო ბრძოლა ავტოინსპექციის თვითდაფინანსებაზე გადასასვლელად. რამდენად რეალურად გესახებათ ეს საკითხი და იქნება თუ არა იგი მომგებიანი იმისათვის, რასაც ავტოინსპექცია ემსახურება.

— თვითდაფინანსება რომ საქმის კარგად შესრულების ბერკეტია, ეს მთელმა რიგმა საწარმოებმა თუ ორგანიზაციებმა დაამტკიცეს, რომლებიც ამ სისტემით მუშაობენ.

იქნებ ბევრმა არ იცის, რომ ავტოინსპექტორის თვიური ხელფასი 200 მანეთამდეა, მაშინ, როცა საზღვარგარეთის მთელ რიგ ქვეყნებში ორჯერ და სამჯერ მეტი ხელფასი აქვთ. თვითდაფინანსების შემთხვევაში თითოეული ავტოინსპექტორის ხელფასი 500 მანეთს გადააჭარბებს. და რაც მთავარია, ნაკლები იქნება ავტოინსპექტორის მხრიდან დამნაშავის არ დანახვა, ან სხვადასხვა მიზნით მისი დაუსჯელობა. რაც უფრო მეტს შემოიტანს ის ჯარიმის თანხას, მით უფრო მეტი იქნება მისი ხელფასი. რადგანაც, ამით თავის მაღალ პროფესიონალობასაც დაამტკიცებს — სხვანაირად უნდა დაემშვიდობოს სამსახურს. თავის მხრივ, ყოველ დარღვევაზე რეაგირება მძღოლებს აიძულებთ, მტკიცედ დაიცვან მოძრაობის წესები.

— მოქალაქეები ხშირად გამოთქვამენ უკმაყოფილებას, ავტოინსპექტორი გზის განაპირას დგას და ვერ ვამჩნევთო, დამნაშავე მძღოლები ავტოინსპექტორის ამ მოქმედებას „ჩასაფრებას" უწოდებენ. თქვენ რას იტყოდით ამის შესახებ.

— ავტოინსპექტორს უფლება აქვს, თავის სამოქმედო უბანზე იქ დადგეს, სადაც საქმისათვის უკეთესია. თვით საყვედური რამდენადმე ტენდენციურია. ხომ შეიძლება, რომ ავტოინსპექტორი საერთოდ არ იდგეს ქუჩაში, ხომ მაინც უნდა დავემორჩილოთ მოძრაობის წესებს.

„ჩასაფრება" — როგორც მას ზოგიერთი უწოდებს, ფარული შემოწმებაა. საეჭვო ავტომანქანის დასაკავებლად გამოკიდებაც მინისტრის ბრძანებითაა ნებადართული.. ერთი სიტყვით, სისუფთავე იქაა, სადაც არ ანაგვიანებენ და არა იქ, სადაც გვიან...

— როგორც ვიცით, წელს საკმაოდ გაიზარდა ავტოავარიათა რიცხვი, ხომ ვერ გვეტყოდით ავარიის გამომწვევ ძირითად მიზეზებს და რა ბრალი მიუძღვით ამ ავარიებში ავტოინსპექციის მუშაკებს, რა როლი უნდა დაეკისროს საზოგადოებას და საერთოდ რა კეთდება ტრაგიკული სტატისტიკის შესამცირებლად?

— 1971 წლიდან, მას შემდეგ, რაც ავტოავარიების სტატისტიკური აღრიცხვიანობა დაიწყო, ამ ოცი წლის მანძილზე, ასეთი ცუდი დასაწყისი, როგორიც წელს გვაქვს, თითქმის არ ყოფილა. ავტოავარიათა მიზეზი უამრავია, პირველყოვლისა, თვით მძღოლთა უდისციპლინობა, რაც შეეხება ავტოინსპექტორს, აქ იგი უძლურია. მიმდინარე წლის იანვრიდან დღემდე რაც კი ავარია აღირიცხა თბილისში 3-4 პროცენტი თუ იქნება შემთხვევითი. აბა დაუკვირდით, 54 შემთხვევაში ავარია მოხდა იმიტომ, რომ წითელ ფერზე გაიარა მძღოლმა, 46 — ღერძულა ხაზის გადაკვეთამ გამოიწვია, 38 — დისტანციის არდაცვამ, 42 — გადაჭარბებულმა სიჩქარემ, 24— მთვრალ მდგომარეობაში ავტომანქანის მართვამ და ასე შემდეგ. ასეთ შემთხვევაში ავტოინსპექტორი მართლაც უძლურია. ერთი სიტყვით, არაფერ შუაშია ელექტრომონტიორი თუ მოქალაქე ყურად არ იღებს გაფრთხილებას და ხელით ეხება მაღალი ძაბვის დენს;

რაც შეეხება საზოგადოების როლს ავტოავარიების შემცირებაში, იგი საერთოდ არ ჩანს.

მაგალითად, განა გასაკვირი არაა, რომ წლები გადის და ქუჩების გამტარუნარიანობა არ გაუმჯობესებულა. ქალაქის თითქმის ყველა სამსახური გარკვეულ წილად ხელს უშლის ავტოინსპექციას თავისი ამოცანის შესრულებაში.

ავიღოთ თუნდაც ქუჩების დასუფთავება და მორწყვა, ის მაინცდამაინც იმ დროს იწყება, როცა ინტენსიური მოძრაობაა. გარე ვაჭრობა ნებისმიერ ქუჩაზე, სანაპიროზე, პროსპექტზე, ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ ვაჭრობენ სასურსათო პროდუქტებით, რაც დაუშვებელია. ზედ გზის პირას სოკოებივით მომრავლებული ავტოშემკეთებელი და სხვა დანიშნულების კოოპერატივები, საქალაქო ტრანსპორტის გაჩერების ერთმანეთთან მიახლოება და სხვა. ყოველივე ეს კიდევ უფრო ართულებს საქმეს ვებრძოლოთ მოძრაობის წესების დამრღვევთ და რამდენიმე მოსალოდნელი ავტოავარია მაინც ავიცდინოთ. აღარაფერს ვამბობ ფეხით მოსიარულეებზე, რომელთა უდისციპლინობით ათეულობით ავტოავარია მოხდა და მრავალი სიცოცხლეც შეიწირა.

— ერთი უცნაური შეკითხვაც, თქვენ რომ დეპუტატად დაგასახელონ, რა იქნებოდა თქვენი პლატფორმა?

— ცხოვრება და საქმიანობა მოჩვენების გარეშე.

ესაუბრა რუბენ ფერაძე,
მილიციის მაიორი, ჟურნალისტი.

დედაქალაქის კონტრასტები

«Приди ко мне, брате, в Москов» — ამ სიტყვებით [illegible]

[illegible]

[illegible]

● [illegible]

ესტონელი დეპუტატის სოლიდარობა

უწყვეტელი ოცნება იყო აქ გავლა და რესტორან „არაგვში“ მოხვედრა. მაშინ ასეთი ანეკდოტიც კი დადიოდა — ერთ ქართველს, რომელიც გვიან ღამით ნაქეიფარი გამოსულა „არაგვიდან“, იური დოლგორუკის ძეგლისათვის შეუხედავს და უთქვამს: „ყოჩაღ შენ, [illegible]

რთველი დეპუტატებიდან ვინ მიაკითხა მათ. აქციის მონაწილეთაგან ასეთი რამ ვერავინ გაიხსენა. იმას კი შევესწარი, ლიტველი დეპუტატი რომ მოვიდა, ხოლო ესტონელმა მხარდაჭერის ნიშნად ესტონეთის პატარა ეროვნული დროშა გადასცა ქართველ ბიჭებს. მეც ეს მომენტი აფსახე ფირზე.

ქართველი მოშიმშილე ახალგაზრდები

ანუ მოსკოვი გუშინ, დღეს, ხვალ...

●

ქალაქი წარსულის გარეშე, ისტორიული ფესვების გარეშე მკვდარი ქალაქია. ქალაქის ძველი განაშენიანება სხვადასხვა ძეგლებითურთ განსაკუთრებით ძვირფასია ისტორიული თვალთახედვით. დედაქალაქში, „სადოვოე კოლცოს“ საზღვრებში, შექმნილია ცხრა ნაკრძალის ზონა და ერთ-ერთი ასეთია არბატი.

არბატის მოედანი.

აქედან იწყება მოსკოველთა ყველაზე საყვარელი ქუჩა, რამდენი საზეიმო ამაღლებული სიტყვა და მხატვრული ნაწარმოები მიეძღვნა მას. აქ არ არის არქიტექტურული შედევრები, მაგრამ მისი განაშენიანება წარმოადგენს ქალაქმშენებლობის მთლიან ანსამბლს, დამახასიათებელს მოსკოვის ახლო წარსულისათვის.

არბატთან დიდი სახელებია დაკავშირებული. № 53 სახლში საკუთარი ბინა ჰქონია პუშკინს და თავის ახალგაზრდა მეუღლესთან ერთად სამი ბედნიერი თვე უცხოვრია. ერთსართულიან შენობაში სახლობდა ა. გერცენი თავისი ოჯახით, აქვე მომავალ დეკაბრისტ ვ. შტეინგელთან ოთხშაბათობით

ქართველი ახალგაზრდების მოთხოვნები.

იკრიბებოდნენ იმდროინდელი მოსკოვის თვალსაჩინო მოღვაწეები.

ძნელია არბატის ღირსშესანიშნაობის ჩამოთვლაც კი, ამას სჯობს, თქვენ თვითონ გაიაროთ, ძვირფასო მკითხველებო, არბატის წყნარ და ვიწრო ქუჩებსა და გზაჯვარედინებზე, რათა იგრძნოთ, რა სიმდიდრის პატრონები ვართ. თუმცა ეს გუშინ იყო.

დღეს კი საკმაოდ შეიცვალა არბატი იგი ხმაურიანი გახდა. თითქმის ერთდროულად, ქუჩის ორივე მხარეს გამოდიან სხვადასხვა ჯგუფები და ცალკეული მუსიკოს-შემსრულებლები და ვისაც არ ეზარება, ყველა მღერის და ყუთს ან ქუდს გვიწვდის გროშების მისაღებად. მაგრამ დღეს ყველაზე მეტად, ყველაზე ძლიერად „ლამბადას“ ჰანგები ისმის და ყურს აყრუებს.

მოულოდნელად „ლამბადას“ ჰანგები წყდება. არბატზე საოცარი პანიკაა. ვიღაცამ დაიძახა, არიქა, ვასილ[illegible], არიქა „პამიატი!“ [illegible] მიიფანტ-მოიფანტა. [illegible]ანთა რაზმი მწყობრი[illegible] შემოვიდა ქვაფენილზე[illegible] როდ, ეს იყო მხოლოდ[illegible] მშვიდობიანი, საჩვენებ[illegible]ლა.

არბა[illegible] ყველაფერი „მატრიო[illegible] დაწყებული, ნახატებ[illegible]დების გამოსახულებია[illegible]ბით დამთავრებული — [illegible] დახლები კი ერთობ [illegible] გამოიყურება, თუმცა ს[illegible] ყველგან გაკრულია [illegible]? „Предъявите па[illegible]

ეს იმ[illegible]შნებს, რომ ჩვენი ქვე[illegible]ქალაქში „პროვინციალე[illegible]ქვთ უფლება, შეიძინონ [illegible]ირველადი მოხმარების [illegible] დედაქალაქის ამ ექსპერ[illegible]სკოვის ახლომდებარე [illegible] თავისებური შეზღუდვ[illegible]ასუხეს და თუ ასე გაგრ[illegible] ალბათ ჩვენც უნდა გა[illegible] საპასუხო ექსპერიმენ[illegible]ამის მომგონებლებმა [illegible] რომ არამოსკოველებ[illegible] და მესამე ხარისხის მ[illegible] არ არიან.

და [illegible], [illegible]ვე საბჭოთა კავშირის [illegible] სამინისტროსთან, [illegible] მეტრო „სმოლენს[illegible] მოსასვლელთან საქართველ[illegible]ტურის ფონდის სავაჭრო [illegible] — „ფაზისი“, რომელს[illegible] დიდი ხანია სიტყვა „საქართვე[illegible] (Грузинского“) აღარ ამშ[illegible] დაკვირვებული გამვლელ[illegible] მყიდველი მის მტვრიან [illegible] თუ შეამჩნევს. და[illegible]ბული ვართ, საქართველ[illegible]ტურის ფონდის ხელმძღვა[illegible] ხშირად არიან მოსკოვში [illegible] შესახებ მოსკოველ [illegible]ომლებსაც მიუთითებენ.

ბედნიერი შეხვედრა

დღის ბოლოს არბატზე მდებარე კულტურის ცენტრ „მზიურში“ შევიარე, სადაც შესასვლელშივე გაკრული განცხადებიდან შევიტყვე, რომ მოსკოვში ქართველი ახალგაზრდების შიმშილობის აქცია დამთავრებულა, მათი მოთხოვნები დაკმაყოფილებულა. იმედით აღსავსენი ვკითხულობდით იქვე გამოკრულ, საქართველოდან გამოგზავნილ მოშიმშილეთა მხარდაჭერის დეპეშას. ბატონ ირაკლი შენგელაიას ხელმოწერით.

თამაზ ბიბილური,
საქართველოს ფოტოჟურნალისტთა და კინოდოკუმენტალისტთა ასოციაციის პრეზიდენტი.

მოსკოვი — თბილისი
15 ივლისი 1990 წ.

სავა[illegible]დული „ფაზისი“

მუსიკოსები

არბატის სუვენირები

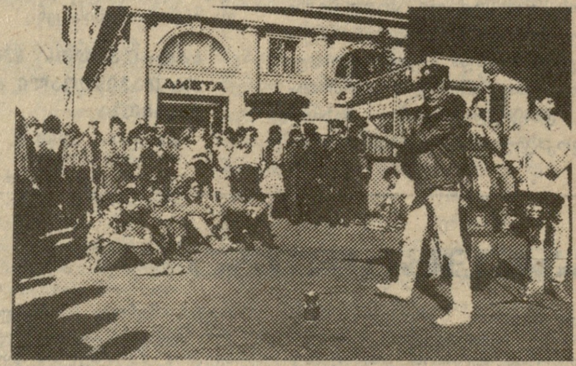

დამკვრელები

არბ[illegible]

არბატის „პროდუქტები“

„პამიატის“ ბიჭები

საფირმო მაღაზია „არმენიას რეკლამა“

„[illegible]ის“ რიგში

ყურადღება!

თვენახევარია, რაც ჩვენი საზოგადოება არსებობს და თუ ხშირად გვიწევს განცხადებებით გაზეთების შეწუხება, მხოლოდამხოლოდ იმიტომ, რომ არ გვსურს მოღალადმოყაყანე, ფორმალურ-პრესტიჟული საზოგადოებების რიგებს მივემატოთ. ჩვენ კონკრეტული საქმე გვაქვს და საქართველოს სამსახურს მისი ერთ-ერთი უმთავრესი წყლულის მკურნალობით ვაპირებთ.

რა წყლულზეა ლაპარაკი? საქართველოში ქართული ფენომენის გასაძლიერებლად დღესვე კონკრეტული ნაბიჯები თუ არ გადაიდგა, 50 წლის შემდეგ საქართველოში ქართველები 37%, ხოლო 100 წლის შემდეგ 11% აღმოჩნდებით. დიახ, პოლიტიკური გვირგვინებისათვის ერთმანეთის ჭამა-კვეთებაში, ცრუ დაპირებებში, ზემოდან დაგეგმილი ეროვნული დივერსიების მოგერიებაში, მიწის დაპატრონებაზე ყალბპატრიოტული მჯიღის ცემაში, ლოზუნგომანიაში, უშედეგო სესიების ჩატარებაში, უთავბოლო კომისიომანიაში შეუმჩნევლად გაგვეპარება დრო და, ვაი ჩვენ მაშინ, როცა საქართველოში ქართველი სანთლით საძებნელი გაგვიხდება.

ნუ გვიწყენენ ზოგნი, თუ საქართველოს ერთ-ერთ უმთავრეს საქმედ დღეს ჩვენი თითქმის დაშლილი ეთნიკური სხეულის გამთლიანებისათვის ზრუნვა მიგვაჩნია.

ვისღა დავუმალოთ, „თვისტომს“ საქართველოდან განთესილი ქართველების სამშობლოში ნება-სურვილით დაბრუნების კეთილშობილური მისია განუზრახავს და აქვე დავსძენთ, რომ რაკი ჩვენი სამშობლო მცირემიწიანია, ქართველთა დაბრუნების ხაზით საქართველოს გაძლიერებას ჩვენს ტერიტორიაზე საეჭვოდ. დიდხანს დაყოვნებულ სტუმართა ასევე ნებაყოფლობითი გამგზავრება-გაცილების გზითაც ვაპირებთ.

ამ, ჩვენის აზრით, ეროვნულ სარბიელზე ბიუროკრატიულ-ჩინოვნიკურმა აპარატმა უკვე აღმართა ბარიერები საქართველოშიც და საქართველოს გარეთაც:

ვლადიკავკაზიდან, კისლოვოდსკიდან, ნალჩიკიდან, როსტოვიდან, მახაჩყალიდან, მოსკოვიდან, ლენინგრადიდან... სამშობლოში დაბრუნების მსურველთ იმგვარი საყოფაცხოვრებო-საკანცელარიო-საპასპორტო წინაღობების გადალახვა უხდებათ, რომ არა ერთმა ხელი ჩაიქნია და უკან გაბრუნდა.

რა გამოდის? სიტყვით ქართველებით საქართველოს გაძლიერება გვსურს, საქმით კი თავგზას ვუბნევთ უცხოეთის ცის ქვეშ ისედაც გაწამებულ, თავისი სამშობლოსკენ იმედისთვალმიპყრობილ კაცს.

ახლა, როცა ყოველდღიურად ათობით მთხოვნელთან მიწევს შეხვედრა, ჩემთვის ცხადი გახდა ის, რასაც აქამდე ბუნდოვნად ვგრძნობდი, მაგრამ დამამტკიცებელი საბუთები ცოტა გამაჩნდა: თურმე საქართველოს დემოგრაფიული დაპყრობის გეგმა მართლა არსებობს. დღეს ზოგიერთი ჩვენი მეზობელი რესპუბლიკის მთავრობა დასტურს არ აძლევს იქაურ ქართველებს საცხოვრებლად გამოემგზავრონ საქართველოში და, რაც უფრო უცნაურია, თავის თვისტომს, თავის სისხლსა და ხორცს უარს ეუბნება საქართველოდან სამშობლოში დაბრუნებაზე. მანდ იყავიო, მანდ უფრო საჭირო ხარო — საქართველოს მიწაზე.

ვგრძნობთ, რა ბრძოლაში ჩავებით, მაგრამ უკან დახევას ჩვეული არა ვართ და საზოგადოების ჯანსაღი ნაწილის მხარდაჭერაც გვასულდგმულებს.

ვთხოვთ ყველა უწყებას და დაწესებულებას, ვისაც საქართველოს მომავალი სწამს და ქართული ფენომენის გაძლიერებ[illegible] ხელის შეწყობა შეუძლია, [illegible] ამოსდებს ჩვენს [illegible] ამდგომლობებს. იფიქრეთ იმაზე, რომ თითოეული მათგანის უკან უცხოთაგან შევიწროებული, ქართველად საბოლოოდ მოქცეული კაცი დგას.

ქართული ეროვნული სახელმწიფო ჩვენ წარმოგვიდგენია ისეთ თავისუფალ, დამოუკიდებელ რესპუბლიკად, რომლის თავზეც დამოკლეს მახვილივით არ ეკიდება გადაშენების საფრთხე.

ქართველებმა ათასი წლების წინათ დაიმკვიდრეს ეს მიწა, ათასი წლების წინათ ააგეს ეს ციხე-მონასტრები და ისტორიული უსამართლობა იქნება, თუ თავიანთი წინაპრების ხელდასხმულ სანახებში სტუმარ ერთა წარმომადგენლებიღა მომრავლდებიან.

დროა ყველამ თავის ადგილის დედას, თვის ეროვნულ კერას, წინაპართა ბუდეს, თავის სახლს მიაშუროს.

რევაზ მიშველაძე,
საზოგადოება „თვისტომის“ პრეზიდენტი.

ზნეობრივი გზით

ამჟამად საქართველოში რთული პოლიტიკური ვითარებაა. ეროვნულ მოძრაობაში ერთგვარი უთანხმოება შეინიშნება. ამიტომ ზოგს ჰგონია, თითქოს ყველაფერი დაიღუპა და პესიმისტურად განეწყო, გულგასატეხი კი არაფერია. რაც დღეს ჩვენში ხდება, ჩვეულებრივი პოლიტიკური ცხოვრების თანამდევი მოვლენებია. მთავარი ისაა, რომ გამოიკვეთა ეროვნული მოძრაობის ძირითადი მიმართულება. ერისთვის საჩინო გახდა პოლიტიკური პარტიების ნამდვილი სახე, ხოლო ხალხს საშუალება მიეცა აირჩიოს ეროვნული ხსნის ერთი ან მეორე **გზა.** ჩვენი ფიქრით, ესაა მრგვალი მაგიდის **გზა.**

რაკი ეროვნული ხსნის ძირითადი მიმართულება გამოიკვეთა, ახლა საჭიროა ერის მთლიანად შეკავშირება, მთლიანად გაერთიანება ერთი იდეის გარშემო. სამწუხაროდ მიმდინარე ამბები ხელს უშლიან ამ პროცესის დაჩქარებას, თუმცა ღრმად გვწამს, რომ ისინი ისტორიის მსვლელობას ვერ შეაჩერებენ. თვალში საცემია ძალადობის, ტერორიზმის აქტები, ხულიგნური გამოხდომები. მაშ, რა ჰქვია ცკ-ს გამომცემლობის დარბაზში ამ რამდენიმე დღის წინათ ბატონ ზვიად გამსახურდიასთან მოწყობილ შეხვედრაზე უცხო პირთა თავდასხმას და ამ შეხვედრის ფაქტიურად ჩაშლას, მთავრობის სახლის წინ 20 ივნისს მრგვალი მაგიდის წარმომადგენელთა გამოსვლების დროს საგანგებოდ ორგანიზებულ მოქალაქეთა მცირე ჯგუფების მიერ ატეხილ უაზრო ყიჟინს, მუქარასა და სტვენას. უსტვენდნენ ნასვამი ადამიანები. ზოგიერთ მანდილოსანსაც კი ეჭირა სასტვენი (ვაი, რას მოვესწარით!)

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ეროვნულ მოძრაობაში უნდა არსებობდეს აზრთა სხვადასხვაობა, შეხედულებათა ჭიდილი, რადგან ასეთ ჭიდილში იბადება ჭეშმარიტება, მაგრამ საქმეს სასიკეთოს არაფერს შემატებს ზოგიერთი პარტიის ლიდერის მიერ ტრიბუნიდან უშვერი ლანძღვა მიტინგზე მოსული ხალხისა. უნდა ვიცოდეთ, რომ მიტინგებზე დადიან სამშობლოს ბედით შეურვებული შეგნებული ადამიანები და არა შეუგნებელი ბრბო, სეირის მაყურებელნი. მიტინგებზე მომსვლელთ ღრმად აქვთ გაანალიზებული ეროვნული მოძრაობის ხვალინდელი დღე. ამიტომ მათი ლანძღვა საკუთარ სისუსტეზე, საკუთარი იდეების მცდარობაზე მეტყველებს. დღეს საჯაროდ გამოსვლის, პრესითა და ტელევიზიით გამოსვლის უფლება და საშუალება ყველას აქვს. კი, ბატონო, გამობრძანდით, ილაპარაკეთ, თუ დაარწმუნებთ ადამიანებს, დაგიჯერებენ და გამოგყვებიან, ვერ დაარწმუნებთ და სტვენითა და ლანძღვით ვერ მიიმხრობთ.

შეშფოთებას იწვევს ის გარემოება, რომ გააქტიურდნენ ბნელი ძალები, ამას გვაფიქრებინებს ქუთაისსა და ზესტაფონში მომხდარი ინციდენტები, ხულიგნური გამოხდომები მიტინგებზე, სროლა რუსთაველის გამზირზე და სხვა. განსაკუთრებით აღგვაშფოთა 22 ივნისს სატელევიზიო პროგრამა „მოამბეში“ გადმოცემულმა ცნობამ, რომლის თანახმად მთაწმინდაზე მდებარე დავით აღმაშენებლის ქუჩით შინ მიმავალ ბატონ ზვიად გამსახურდიას ჩაუსაფრდნენ, რათა მისი მანქანა აეფეთქებინათ.

რა დავარქვათ ამას?... გონს მოვეგოთ, ძვირფასებო! ვისაც საქართველოს ხვალინდელი დღე აწუხებს და არა პიროვნული მოტივები, იმას ვაჟკაცობა უნდა ეყოს და აღიაროს მოწინააღმდეგის გზის სისწორე (ეს სირცხვილი არაა!), გვერდით დაუდგეს და მასთან ერთად სწიოს ეროვნული ხსნის მძიმე ჭაპანი, ტერორიზმს და ძალადობას კი ერისთვის კარგი არასდროს მოუტანია და არც არასდროს მოუტანს. მოძმეზე იარაღის აღმართვას ღმერთი და ხალხი არ გვაპატიებს. უზნეობას არ შეიძლება რაიმე გამართლება ჰქონდეს.

გამომცემლობა „ნაკადულის“ თანამშრომლები:
(სულ 65 ხელმოწერა)

„განვკურნოთ — განვიკურნებით!“

მეოთხე თვეა რაც თბილისში ამოქმედდა წმიდა პანტელეიმონ მკურნალის სახელობის ეკლესია, რომელიც მდებარეობს მთაწმინდის რაიონში ვერის სასაფლაოზე.

პრობლემები თავისთავად ბევრია, მათი ერთბაშად მოგვარება კი შეუძლებელი. წინამძღვარ დეკანოზ-მამა ელისე ჯოხაძესთან საუბრისას მრავალმა სატკივარმა იჩინა თავი.

უპირველეს ყოვლისა ეკლესიას არა აქვს სათავსო, რის გამოც შუა ტაძარი ფარდითაა გადატიხრული და დაკავებულია აუცილებელი საჭიროების ინვენტარით, რაც მრევლში ერთობ არასალოცავ განწყობილებას ქმნის და ესთეტიკური თვალსაზრისითაც არასასიამოვნოა.

ეზოს მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული სახლი, რომლის გამოყენებაც შეიძლებოდა, მისაკუთრებულია უცხო პირთა მიერ. მათ გასვლას აღნიშნული ნაგებობიდან არ დაადგა საშველი. ტერიტორიის კანონიერი პატრონი — ეკლესია და მისი მესვეურნი კი ითხოვენ დაუყოვნებლივ გამოთავისუფლებას, რათა აღნიშნულ სათავსოში დროულად გამართონ სანათლავი და საკვირაო სკოლა.

სასაფლაოს აღმოსავლეთის მხრიდან „მთაწმინდის სატრანსფორმატორო ელექტრო ქვესადგური“ და მოსახლეობა ესაზღვრება. ეტყობა საფლავების გაუქმების ხარჯზე ხდება როგორც კერძო, ისე სახელმწიფო ტერიტორიების გაფართოება, უარესიც, სასაფლაოზე მოსახლეობას მწვანილი აქვს დათესილი და ეს სრულიად ნორმალურად მიაჩნიათ.

არასახარბიელო მდგომარეობაა დასავლეთის მხარესაც. საზღვარი, ხელოვნური ფლატეს სახით, სასაფლაოსა და დასახლებას შორის რომ შექმნილა, მოითხოვს დაუყოვნებლივ მიწით ამოვსებას. წინააღმდეგ შემთხვევაში ფლატე ჩამოირეცხება და ჩამოიშლება, რაც უკვე დაწყებულია.

ეზოს ტერიტორია გამოსათავისუფლებელია ათასგვარი გადანაყრისაგან, რათა დაცულ იქნეს სანჰიგიენური წესები და ნორმები. მოსაგვარებელია საკომუნიკაციო სამუშაოები.

თუმცა ისე არ გაგვიგოთ, თითქოს აქ არაფერი გაკეთებულა. პირიქით, მამა ელისესა და ბატონი ნოდარ გიგაურის მიერ ტაძრის სარქველი მთლიანად შეიცვალა, წვიმა და თოვლი ვერაფერს დააკლებენ ნაგებობას. განახლდა საკურთხეველი და გუმბათი დამშვენდა ჯვრით, რომელიც თავად წინამძღვარმა აიტანა და დააფუძნა მკვიდრად.

მომავალში განსაზღვრულია საერთო კაპიტალური შეკეთება ტაძრისა და შემდგომ მისი მოხატვა. შემუშავებულია პროექტი კანკელისა თავად წინამძღვრის მიერ და სხვა. მთავარია სახსრები, რაც ასე აბრკოლებს ტაძრის სრულყოფაგანახლებას. ბატონმა ნოდარ გიგაურმა სურვილი გამოთქვა, რომ „ეკლესიას ჰყავდეს სპონსორი, რომელიც შეფობას გაუწევს მას“. თუმცა აქვე მინდა შეგახსენოთ, რომ ანგარიში ბანკში უკვე გახსნილია:

საქართველოს საპატრიარქო.

ბინ. სოც. ბანკი. საქ. რესპუბლიკური ბანკი. საოპერაციო სამმართველო № 000701201.

წმინდა პანტელეიმონ მკურნალის ეკლესიისათვის.

იმედია ტაძრის სატკივარი გამოხმაურებას ჰპოვებს. რადგან სიმბოლურია და დროულიც მკურნალის მოვლენა. იქნებ ეშველოს წყლულთაგან შეწუხებულ ერს.

მარინე ესართია,
თამარ კერესელიძე.

პუბლიკაციის ჰონორარი გადაირიცხება № 000701201 ანგარიშზე.

30 სექტემბერი სეკ-ის არჩევნების დღეა!

განცხადება

საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის საკოორდინაციო ცენტრმა დაამტკიცა საქართველოს ეროვნული კონგრესის ცენტრალური საარჩევნო კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

გია მჭედლიძე (ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია), ნოდარ ჭიპაშვილი (ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტია), თამაზ სილაგაძე (დემოკრატიული პარტია), ნიკოლოზ შარაშიძე (პროგრესულ-დემოკრატიული პარტია), გიორგი ხესიაშვილი (სახელმწიფოებრივი აღდგინების პარტია), ლალი ჩირიკაშვილი (წმინდა ილია მართლის საზოგადოება), ვლადიმერ ღვალაძე (ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება), ზაზა ბილიხოძე (სოციალ-დემოკრატიული პარტია), ნოდარ გუგუციძე (წმინდა დავით აღმაშენებლის ქრისტიანული კავშირი), ლია ბექაური (ინვალიდთა ასოციაცია), ზაურ ქერტყოევი (ოსური საზოგადოება „სიმართლე“), ზურაბ თათიკაშვილი (ეროვნულ-სოციალური პარტია), ელენე ძნელაძე (თავისუფალი პროფკავშირი „სოლიდარობა“). რეზო ბექუაშვილი (არჩილ ჯორჯაძის საზოგადოება), დავით ბერეკაშვილი (თბილისის პოლიტიკური კლუბი), ირინა ოსიშვილი (დიზაინერთა კავშირი), მერაბ ალექსიძე (მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი), კობა საბაშვილი (წმინდა დავით გარეჯელის საზოგადოება), პარმენ ორჯონიკიძე (წვევამდელების მშობელთა ასოციაცია), არჩილ ჩიქოვანი (ქაქუცა ჩოლოყაშვილის საზოგადოება), ერეკლე გამყრელიძე (აკადემიკოსი, მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის წევრი), გიორგი შახნაზიანი (სომეხთა კულტურულ საქველმოქმედო საზოგადოება), ავთანდილ პოპიაშვილი (მხატვართა კავშირი), ვახტანგ ლომიშვილი (მშენებელთა კავშირი), ჯულიეტა ნარუსხიშვილი (ქეთევან წამებულის საზოგადოება), ნოდარ ირემაშვილი (ბინათსარგებლობის ასოციაცია), გარომ აბასალიევი (აზერბაიჯანული საზოგადოება „ჰეირათი“), ზაალ ამაშუკელი („მხედრიონი“), აგრეთვე საქართველოს მოქალაქეთა ლიგისა და საქართველოს ებრაელთა ასოციაციის თითო-თითო წევრი. საქართველოს ეროვნული კონგრესის საარჩევნო კანონის IV ნაწილის მე-19 პუნქტის საფუძველზე შესაძლებელია ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრთა რაოდენობის გაზრდა.

საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის საკოორდინაციო ცენტრი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქმე სასარგებლო სრულიად საქართველოსთვის

ხანამ მთავარ სათქმელს გაუწყებდეთ, მინდა ჩემი წილი მადლობა საჯაროდ ვუთხრა ბატონ გურამ ჩაჩანიძეს — საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მართვის ავტომატიზებული სისტემების კათედრის დოცენტს, ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატს.

მიზეზი?

მოგახსენებთ —

ბატონმა გურამმა შექმნა და გამოსაცემად ჩააბარა მეტად ორიგინალური წიგნი „ალგებრა და საქართველოს მატიანე“...

ნუ იფიქრებთ, თითქოს სათაური შემეშალა. სწორედაც რომ ასეა — „ალგებრა და საქართველოს მატიანე“. ისე, კაცმა რომ თქვას, სად ალგებრა და სად საქართველოს ისტორია? ძნელი დასაკავშირებელია, ხომ? გეთანხმებით, მაგრამ ფაქტს ვერსად გაექცევი.

ფაქტი კი ფაქტობრივად სრულიად საქართველოს, ჩვენი მომავალი თაობებისათვის გაკეთებული საოცრად სასარგებლო საქმეა.

და სანამ უფრო დავაკონკრეტებდე სათქმელს, მოდით, თითოეულმა ჩვენთაგანმა ცოტათი უკან დავიხიოთ და ის დრო გავიხსენოთ, როცა სკოლაში მათემატიკის ამოცანებს გვაზუთხებდნენ. გაიხსენეთ? როგორი „უაზრო ტექსტები. არაფრისმთქმელი იყო ხოლმე ამოცანების მოცემულობათა შინაარსი. ყოველი მათგანი ტრადიციულად ასე იწყებოდა — „ა პუნქტიდან ბ პუნქტში გავიდა მატარებელი“, ან „ა ქალაქიდან ბ ქალაქამდე მანძილი შეადგენს“ და ასე შემდეგ, და ასე შემდეგ.

და იყო დაუსრულებელი „კარუსელი“ ამ უაზრო ტექსტებს შორის. შეიძლება, ჩვენ ეს გაცნობიერებული არც გვქონდა, მაგრამ საგანი თანდათან კი გვაყირჭებდა თავს. სხვისი არ ვიცი, მაგრამ მე ნამდვილად ასე ვიყავი.

რამდენს შესძულდა ასე ეს საგნები, რამდენი დაინანებს იმ წლებს, როცა თითოეული კარგი ქართველისათვის ბატონი გურამ ჩაჩანიძის უმშვენიერეს (ხატი, რჯული, არ ვაჭარბებ) წიგნს გაეცნობა.

მოკლედ, ბევრი რომ არ გავაგრძელო, ვიტყვი — წიგნი „ალგებრა და საქართველოს მატიანე“, როგორც თავად გურამმა მითხრა, მთლიანად შედგენილია საქართველოს ისტორიის მიხედვით, რის გამოც მოსწავლეს, დაინტერესებულ პირს საშუალება აქვს მათემატიკის სწავლის პარალელურად, გარკვეულწილად ისწავლოს კიდეც საქართველოს ისტორია — დაწყებული ძველი წელთაღრიცხვის მე-4 საუკუნიდან მე-20 საუკუნემდე.

ეს არის უნიკალური და უანალოგო წიგნი მთელ საქართველოში, საბჭოთა კავშირში და, თუ არ ვცდები, მსოფლიოშიც კი. საქმე ის არის, რომ ქვეყნიერების ზურგზე არც ერთი ერი თავისი ისტორიის სწავლებაში ასე ორიგინალურად არ იყენებს მათემატიკას.

პროფესორი ლევან სანიკიძე წიგნის წინათქმაში წერს — „მათემატიკისა და ისტორიის ასეთი, იშვიათი „სიმფონიის“ მეშვეობით, სრულიად ბუნებრივად და ძალდაუტანებლად, იქმნება შესაძლებლობა, ერთდროული და ერთნაირი ინტერესით ისწავლებოდეს ეს ორი „ანტიპოდური“ მეცნიერება. რასაკვირველია, შემეცნებითი მიზანდასახულობით, წიგნში პრიმატი მაინც მათემატიკას ეკუთვნის, მაგრამ მის გვერდით დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ისტორიისადმი ინტერესსაც, გამორჩევით, თუნდაც პატრიოტული, მოქალაქეობრივი და ზნეობრივი აღზრდის ასპექტებით. ეს მოტივი მით უფრო მნიშვნელოვანი და სასარგებლოა, რამდენადაც დღეს განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა. მშობლიური ისტორიის შესწავლას და ათვისებას ყველა კატეგორიის საშუალო და უმაღლეს სასწავლებლებში“.

ზემოთქმულის დასადასტურებლად რამდენიმე ნიმუშს მოვიშველიებ.

მაგალითად, ამოცანა №...

„ძველი წელთაღრიცხვის IV-III საუკუნეების მიჯნაზე საქართველოს პირველმა მეფემ, 27 წლის ფარნაოზმა „შექმნა მწიგნობრობა ქართული“, ქართულ ანბანზე დაფუძნებული. რამდენ წელს იმეფა ფარნაოზმა და რა ასაკში გარდაიცვალა იგი, თუ მისი მეფობის ხანგრძლივობის და ასაკის აღმნიშვნელი ორნიშნა რიცხვების ციფრთა ჯამი ტოლია ერთმანეთის და უდრის 11. ხოლო მეფობის ხანგრძლივობის აღმნიშვნელი რიცხვის ათეულების ციფრი 4-ით მეტია ასაკის აღმნიშვნელი რიცხვის ერთეულების ციფრზე“.

ამოცანა №...

„აჯანყება არაბთა წინააღმდეგ ჯერ მოედო მთელ კახეთს, ხოლო რამდენიმე წლის შემდეგ მთელ აღმოსავლეთ საქართველოს, ქართლს და კახეთს.

იპოვეთ ეს თარიღები, თუ იგი სამნიშნა რიცხვებია, კახეთის აჯანყების თარიღის ციფრთა ჯამი უდრის 19-ს, ათეულების და ერთეულების ციფრები ერთმანეთის ტოლია და 2-ჯერ აღემატება საერთო აჯანყების ერთეულების ციფრს, ხოლო საერთო აჯანყების ციფრთა ჯამი უდრის 16-ს, ასეულები და ათეულების ციფრები ერთმანეთის ტოლია და უდრის კახეთის აჯანყების ასეულების ციფრს“.

ამოცანა №...

„რამდენი წლისა გამეფდა თამარ მეფე, რამდენ ხანს იმეფა და რა ასაკში გარდაიცვალა, თუ გამეფების ასაკი მეფობის ხანგრძლივობის 72 პროცენტს შეადგენს, ხოლო მეფობის ხანგრძლივობისა და გარდაცვალების ასაკის საშუალო არითმეტიკული 34-ის ტოლია“.

ამოცანა №...

„სვიმონ მეფემ, რკინის სალტეში მოაქცია ტფილისში შეფარებული ოსმალები. ლალა ფაშამ მანუჩარ მუსტაფა ფაშა გამოგზავნა ტფილისისაკენ. სვიმონმა შეიტყო გათათრებული მესხის წამოსვლა და მანუჩარის შესახვედრადაც გაქუსლა. ბრძოლა შედგა ბორჯომის ხეობაში. ოსმალებმა ქართველთა შემოტევას ვერ გაუძლეს და გაიქცნენ. იპოვეთ ამ ბრძოლის თარიღი თუ იგი ტოლია“... და მოტანილია განტოლება.

ეს რაც შეეხება, საქართველოს ისტორიის კუთხით მოტანილ მაგალითებს, მაგრამ ამავე წიგნში არის აგრეთვე ამოცანები, რომელთა ამოხსნა მოსწავლეებსა და დაინტერესებულ პირთ დიდად დაეხმარება საქართველოს გეოგრაფიის, საქართველოს ფლორის და იშვიათ წარმომადგენელთა და ქართული ეთნოგრაფიის გაცნობაში.

მოვიშველიებ რამდენიმე ნიმუშს:

ვთქვათ, ამოცანა №...

„დილის 6 საათზე მეტეხიდან დიდგორს გაემგზავრა ტურისტი. დიდგორს მან დაჰყო 2 საათი და 48 წუთი. გამოემგზავრა უკან და მეტეხში დაბრუნდა დღის 4 საათზე. ტურისტი დიდგორისაკენ მიდიოდა საათში 7 კილომეტრი სიჩქარით. იპოვეთ მანძილი მეტეხიდან დიდგორამდე და მიიღებთ მეჩვიდმეტე საუკუნეში საქართველოში მოგებული ბრძოლების რაოდენობას“.

ამოცანა №...

„6 კილოგრამ ხარისგულას ჯიშის ბალსა და 7 კილოგრამ ქართული ალუბლის ჯიშში გადაიხადეს 20 მანეთი. რა ღირს 1 კილოგრამი ბალი და 1 კილოგრამი ალუბალი თუ 3 კილოგრამი ალუბალი იმდენივე ღირს, რამდენიც 6 კილოგრამი ბალი?“

ამოცანა №...

„ფელამუშის მოსადუღებლად იყენებენ კრახუნის ჯიშის ყურძნის მაჭარს, მჭადის ფქვილს, პურის ფქვილსა და შაქრის ფხვნილს, რომელთა მასებიც ისე შეეფარდება ერთმანეთს, როგორც 3,25:0,5:0,75:0,5. რამდენი მაჭარი, მჭადის ფქვილი, პურის ფქვილი და შაქრის ფხვნილია საჭირო 25 კილოგრამი ფელამუშის მოსადუღებლად“.

რა ვიცი, კიდევ გავაგრძელო? საკმარისია, ალბათ. მხოლოდ ერთი რამ შეიძლება ითქვას — უნიკალური წიგნია, მართლაც, მეტად საჭირო საერთო ქართული საქმისათვის.

ბუნებრივია, გაჩნდება შეკითხვაც წიგნის გამოცემის მდგომარეობის შესახებ. ჩვენდა საბედნიეროდ, წიგნს ბარიერები არ შეხვედრია. მაქსიმალურად გაკეთდა ყველაფერი, რათა წიგნი დროზე გამოიცეს.

და აქ ხაზგასმით უნდა ითქვას საქართველოს სახალხო განათლების სამინისტროს ქმედითი როლის შესახებ. გამომცემლობა „განათლების“ დირექტორისადმი მიწერილ წერილში რესპუბლიკის განათლების მინისტრის მოადგილე ბატონი კოტე გაბაშვილი წერს: „განათლების სამინისტროს გადაუდებელ და საშურ საქმედ მიაჩნია გურამ ჩაჩანიძის ორიგინალური შინაარსის წიგნის დროულად მომზადება და გამოცემა.

ეროვნულ კონცეფციაზე აგებულ ამ წიგნს დიდი სარგებლობა შეუძლია მოუტანოს ჩვენს მოსწავლე ახალგაზრდობას, პედაგოგებსა და სხვა დაინტერესებულ პირებს. მათემატიკური ამოცანები ისტორიულ მასალებზეა აგებული, მათი გადაწყვეტით პარალელურად შეიმეცნება საქართველოს ისტორიის მრავალი ფაქტი“.

წიგნზე, რა თქმა უნდა, დადებითი რეცენზია დაწერეს განათლების სამინისტროს მათემატიკის მეთოდური საბჭოს თავმჯდომარემ, პროფესორმა თენგიზ გეგელიამ და ცნობილმა მწერალმა, პროფესორმა ლევან სანიკიძემ, რომლის თხზულებების — „უქარქაშო ხმლებისა“ და „დედა ისტორიას“ მიხედვითაც დამუშავდა უმეტეს ამოცანათა ტექსტუალური მხარე. არის სხვა წყაროებიც. მთავარი ისაა, რომ საკამათო თარიღებზე წიგნში არც ერთი ამოცანა არ შესულა.

ბატონი გურამ ჩაჩანიძე წარმოშობით ჭიათურიდანაა, სოფელ მანდაეთიდან. იქ დაამთავრა საშუალო სკოლა. სხვათა შორის, მათემატიკას ასწავლიდა მამამისი, მთელს რაიონში ცნობილი პედაგოგი გრიშა ჩაჩანიძე, რომელიც დღესაც ნაყოფიერად განაგრძობს პედაგოგობას. როგორც თავად ამბობს, სწორედ იქ გაუჩნდა ამგვარი იდეა. მერე თანდათან წლების, ათწლეულების მანძილზე მწიფდებოდა ეს აზრი, რომელიც ბოლოს სამი წლის მართლაც თავდაუზოგავი და თავდავიწყებული მუშაობით შეიქმნა.

წიგნი წელსვე, თუ არაფერი მოხდა, შემოდგომისთვის გამოვა. ასე, რომ მოუწევთ მის სამივე მვილს მამის მიერ შედგენილი წიგნით მათემატიკისა და... საქართველოს ისტორიის სწავლა.

ტირაჟი ჯერ არაა განსაზღვრული, სასურველი კია, რომ იგი მაქსიმალური გაკეთდეს, რადგან ეს წიგნი მარტო მოსწავლეებს, მათემატიკის მასწავლებლებსა და სტუდენტებს კი არა, სჭირდება ყველას, თითოეულ ქართველს, თუ გნებავთ, არაქართველსაც, ვინც ხვალ, ზეგ თავისუფალი საქართველოს მოქალაქეობას აპირებს.

ტირაჟი, სხვას ყველაფერს თავი რომც გავანებოთ, იმიტომაც უნდა იყოს დიდი, რომ ბატონი გურამი სრულიად უსასყიდლოდ აპირებს წიგნის ტირაჟის გარკვეული ნაწილის გადაცემას რესპუბლიკაში არსებული ყველა საბავშვო სახლისა და სკოლა ინტერნატისათვის, ყველა აღორძინებული სოფლის სკოლების ბიბლიოთეკებისათვის.

თქმა არ უნდა, დიდი საქმეა, საშური, სასარგებლო, შეიძლებოდა ამით დაგვემთავრებინა კიდეც, მაგრამ...

არის კიდევ ერთი, ასევე საინტერესო და მნიშვნელოვანი ფაქტი:

ბატონმა გურამმა თითქმის გაასრულა და უახლოეს ხანში მეორე წიგნსაც, არანაკლებ საყურადღებოს, ჩააბარებს გამომცემლობას. მისი პირობითი სათაურია: „სვეტიცხოვლიდან... პირამიდამდე ანუ ამოცანათა კრებული გეომეტრიაში“.

ქართული ხუროთმოძღვრების ძეგლებზე ამ წიგნში შესული ამოცანები აგებულია შემდეგი პრინციპით. ყველა ძეგლს ახლავს სათანადო ფოტო, მოცემულია ძეგლის მოკლე სახალისო ისტორია-ანოტაცია, შედეგ კი მის გარშემო შედგენილი გეომეტრიული ამოცანები. საინტერესოა ისიც, რომ თითოეულ ძეგლზე შექმნილ ამოცანებში პრაქტიკულად ძეგლის ყველა ძირითადი გეომეტრიული მონაცემია მოცემული. საგულისხმოა ისიც, რომ ბატონი გურამი მანძილის განსაზღვრისათვის იყენებს სიგრძის ქართულ ერთეულებს: გოჯი — 4 სმ., ციდა — 16 სმ., წყრთა — 48 სმ., ადლი — 96 სმ.

წიგნში, „სვეტიცხოვლიდან—პირამიდამდე ანუ ამოცანათა კრებული გეომეტრიაში“, ამოცანები იმგვარად არის შედგენილი, რომ ამომხსნელს საშუალება აქვს შეიმეცნოს ამა თუ იმ ისტორიული ძეგლის აშენების თარიღი, ძირითადი არქიტექტურული განზომილებანი და სხვა.

რა შეიძლება კიდევ ითქვას? ალბათ, ის, რომ ბატონი გურამი უკვე მუშაობს რამდენიმე საინტერესო წიგნზე, რომელთა შესახებაც დაწვრილებით შემდგომში ვისაუბრებთ.

მანამდე კი მცირე ამონარიდს შემოგთავაზებთ ბატონი გურამის ინტერვიუდან, რომელიც დაიბეჭდა ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრების“ 1990 წლის მე-6 ნომერში. კითხვაზე — ვინ არის ერის კაცი, დაგვიხატეთ მისი სიტყვიერი პორტრეტი, — მან ასე უპასუხა:

— ერისკაცი და მისი მოღვაწეობა ჩემში იწვევს პირამიდის ასოციაციას. მე ასე ვხედავ: მოგეხსენებათ, პირამიდის ძირითადი ელემენტებია საფუძველი, წახნაგი და ერთადერთი უმაღლესი მწვერვალი. ყველა[illegible]ს ამას მე პირობითად ცხო[illegible]ების გეომეტრიულ მოდელს დავარქმევდი. ხოლო ერისკაცად მესახება ის, ვინც პირამიდის ციცაბო (ხშირ შემთხვევაში მოლიპულ) წახნაგს არ უშინდება და მიზანსწრაფულად მიემართება ერთადერთი უმაღლესი მწვერვალისაკენ, რომელზედაც შინდისფერი დროშა უნდა აღიმართოს.

ესაა გზა გოლგოთისაკენ, რომლის გავლასაც მხოლოდ რჩეულთა შორის რჩეულნი ახერხებენ. რჩეულთა წარმოჩენა კი უფლის ნებაა.

თუ წამით გეომეტრიის ტყვეობიდან გამოვალთ, შეიძლება მწერალ ამირან კალაძის სიტყვებით ასე ვთქვათ:

„დღეს საქართველოში ერისკაცი არ არის ის, ვინც ცდილობს თავის სამშობლოზე უკეთესად იცხოვროს და უბედურებაც ისაა, რომ ასეთები ჯერჯერობით მრავლად გვყავს“.

თქვენი არ ვიცი, მაგრამ პირადად მე მგონია, რომ პირამიდის მწვერვალისკენ შინდისფერი დროშის აღსამართავად მიმავალ კაცს, ერისკაცს ამგვარი ქართული, ძალიან ქართული საქმითაც უნდა შეშველება.

ბიგლა ბოგეჩია

ოლეგ ბველესიანის ფოტო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

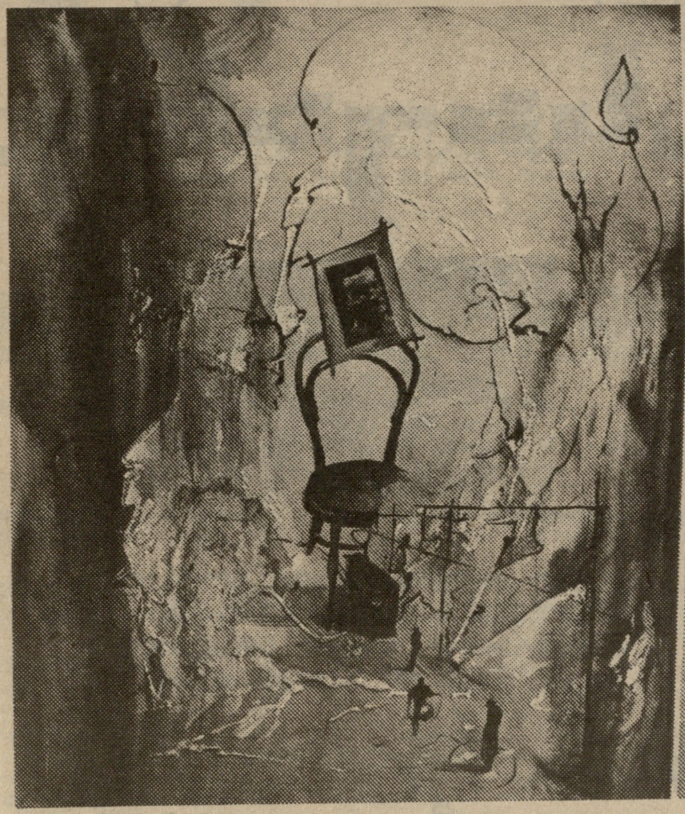

რით მოდის ახალი თაობა

დღესდღეობით საკმაოდ რთული არჩევანის წინაშე დადგნენ მხატვრები, განსაკუთრებით კი ისინი, რომელნიც რაღაცნაირად შეჩვეულნი იყვნენ გარკვეულ არსებულ პირობითობებს. გართულდა ჩვეული წარმოდგენების მსხვრევის პროცესი, არადა რეალობამ მოითხოვა, შეიძლება ითქვას, აბსოლუტურად განსხვავებული დამოკიდებულება საქმისადმი. რეალური გახდა შემოქმედებითი მუშაობის პროცესშიც კი კომერციული ინტერესები. რას ნიშნავს ეს?

ადრე მხატვრების, ჭეშმარიტი მხატვრების უმეტესობა, მუშაობდა თავისთვის და მეგობარ-თანამოაზრეთა გარკვეული წრისთვის, ყველა მათგანმა იცოდა, რომ ასეთი ნამუშევარი არასდროს დატოვებდა სახელოსნოს კედლებს და ერთგვარი განმარტოება-განდგომის ნეტარებას ეძლეოდა. იყო ყოველივე ამაში რაღაც მეტად მიმზიდველიცა და რომანტიულიც. არ იყო სირბილი ნამუშევრების გაყიდვაზე და საზღვარგარეთ გატანაზე, არ იყო ბევრი სხვა რამ, რაც მხატვარს დღეს სჭირდება, სამაგიეროდ მეორე მხარეს უხვად იყო ე. წ. „ხალტურა" — სპეციალურად „ფულის საკეთებელი" სახელმწიფო ოფიციალური შეკვეთები, რომლებსაც თითქმის არც ერთი მხატვარი გულწრფელად არ ქმნიდა. ასე იყო წლების განმავლობაში, ასე შევეჩვიეთ ჩვენც, ასე იქმნებოდა გაორებული მხატვრის ტიპი. ერთ მხარეს, მხატვარი — განდეგილი, თავის თავში ჩაღრმავებული და მეორე მხარეს — მხატვარი — „ხალტურისტი". მათ შორის იყო ზღვარიც და იყო გარკვეული შეხების წერტილიც. ეს ურთიერთობები საკმაოდ რთული და ჩახლართულიც იყო. მე ბევრ მხატვარს ვიცნობდი, რომელნიც ელემენტარული პირობების გამო ამ ორივე ბატონს ემსახურებოდნენ, მაგრამ მხოლოდ ცალკეულ შემთხვევაში აღწევდნენ გარკვეულ წარმატებებს.

დღეს, მოგეხსენებათ, რომ სიტუაცია შეიცვალა, დაიწყო ახალი ეტაპი, კონიუნქტურამაც სახე იცვალა, „ხალტურა" იმ სახით, რაც ადრე იყო, აღარ კეთდება, სამაგიეროდ, ფართო ასპარეზზე გამოვიდნენ ახალი ტიპის მხატვრები, განსხვავებული ფსიქიკის მქონე ადამიანები, რომელთაც მოიტანეს აბსოლუტურად სხვანაირი ხედვა, ახლებური დამოკიდებულება ხელოვნებასთან, თუმცა კი მხატვრული ფორმებისა და ნოვატორული ძიებების სფეროში მათ ჯერჯერობით ბევრი არაფერი უთქვამთ, რაც, დამერწმუნეთ, დღესდღეობით საკმაოდ რთულია, იმდენად მრავალფეროვანი გახდა ხელოვნება და კერძოდ მხატვრობა. და ამიტომაც, ყოველივე ამის შემდეგ, ძალზე მნიშვნელოვანია სრულიად ახალგაზრდა ძალების აღმოჩენაზე ფიქრი და მათზე დაკვირვება, საინტერესოა ის, თუ რა ამოძრავებს ამ სრულიად ახალგაზრდა მხატვრებს ხელოვნებაში, რა ფსიქოლოგიური, ემოციური მუხტიდან მოდიან ისინი, რა აღელვებთ მათ, რა სურთ და საით მიისწრაფვიან. მათზე დაკვირვება მომავალში გარკვეული პოზიციის მონიშვნასა და გაგებას ნიშნავს ჩვენს მხატვრობაში. ამ თვალსაზრისით საკმაოდ საინტერესო გამოფენა გაიხსნა, გამომცემლობა „მერანის" საგამოფენო დარბაზში.

აქ წარმოდგენილია ორი სრულიად ახალგაზრდა მხატვარი — ილია ფოფხაძე, რომელიც იაკობ ნიკოლაძის სამხატვრო სასწავლებელში სწავლობს, და ნიკა ჯაფარიძე, რომელიც სამხატვრო აკადემიის I კურსის სტუდენტია.

უპირველესად უნდა ითქვას, რომ ამ მხატვრებს სტილისტიკისა და თვით სიუჟეტების თვალსაზრისითაც ბევრი არაფერი აქვთ საერთო, მაგრამ ალბათ, სწორედ ამიტომ სასიამოვნოდ ავსებენ და ამთლიანებენ ერთმანეთს.

ილია ფოფხაძე თავის ასაკთან შედარებით არაბავშვურად, ძალზე ოსტატურად ფლობს ხაზვასა და კომპოზიციას, ეფექტურად აგების საშუალებებს. დიახ, ეფექტურად, რადგანაც თავისუფლად მონაცვლეებს კოლაჟურ, სპონტანურ, ფაქტურულ ხერხებს, ვირტუოზულად მიმართავს მცირე დეტალებით, მცირე ჩანაწერებით სასურათო სიბრტყის გამაგრება-გამყარების მეთოდს. ყოველი კომპოზიცია ამ მხრივ უზადოა, არაფერი თითქმის ზედმეტი არ არის და არც არაფრის დამატებას არ ითხოვს. იგი ქმნის კომპოზიციებს თვით მასალიდან გამომდინარე, თუმცა კი გარკვეულ ნამუშევრებში იგრძნობა თავისი უფროსი კოლეგების ერთგვარი გავლენა და ეს კლუბ „ფიროსმანთან" კონტაქტით აიხსნება. მაგრამ, მაინც შემიძლია ვთქვა, რომ ილია მართლაც ინდივიდუალური სახის მქონე ახალგაზრდა დამწყები ხელოვანია და ვიმედოვნებთ, რომ მისგან კარგი მხატვარი ჩამოყალიბდება. ჩემის აზრით, ილია ფოფხაძის მომავალი გზა სწორედ იმ გარკვეულ სახეს მიიღებს, რომელშიც შეთავსებული იქნება კომერციული-დიზაინური და ემოციურ-ლირიკული ელემენტები. ამ შემთხვევაში, სწორედ ამ ორი ელემენტის ერთგვარი თანხლების შედეგად მესახება ილია ფოფხაძის ადრეულ ასაკში მხატვრად ჩამოყალიბების ფაქტი.

რაც შეეხება ჯაფარიძეს, იგი გარდა ესთეტიზირება-დიზაინირებისა, ცდილობს ნამუშევრებში გარკვეული შინაარსის დრამატიკის შემოტანასაც, რაც, რაღა თქმა უნდა მისასალმებელია. იგი უხვად მიმართავს ფაქტურულ ეფექტებს, კოლაჟურ ელემენტებს, რომელიც აქტიურად მოქმედებს საღებავის მასის სტრუქტურულ-მხატვრული სახის ჩამოყალიბებაზე. არ აშინებს ეკლექტურ ხერხთა აღრევის საშიშროება, ცდილობს დარჩეს კიდეც ტრადიციის ფარგლებში, ამიტომ ხატწერის პრინციპისა და ავანგარდული აზროვნების შეერთებასაც კი ცდილობს და მეტად საინტერესო პროცესს წარმოგვიდგენს.

აქვე ვიტყოდი, რომ მისი მხატვრობა ნაკლებად კომერციული გახლავთ, მხატვარი უფრო საკუთარ თავში კვლევისა და ჩაღრმავების სურვილს გამოხატავს, და რადგანაც იგი ჯერ კიდევ ძიების პროცესშია, და ალბათ, ეს არის მისი როგორც მხატვრის უდიდესი პლიუსი, მნახველში, კერძოდ კი ჩემში, გაორებულ გრძნობას (ერთდროულად მოწონებასაც და დაუკმაყოფილებლობასაც) იწვევს. მოკლედ, ნიკა ყალიბდება მაძიებელ მხატვრად, რაც, რაღა თქმა უნდა, მისასალმებელია, მაგრამ მისი გზა არავითარ შემთხვევაში არ იქნება იოლი. ეს გზა მეტად დიდ შრომას მოითხოვს.

ვუსურვოთ ორივე დამწყებ მხატვარს წარმატება და ისიც, რომ თამამად გაეკვლიოთ თავიანთი გზა ამ ურთულესი ცხოვრებისეული ბატალიების ფონზე, ამ უძლიერესი კონკურენციის პირობებში.

გია ბუღაძე

სურათებზე: ილია ფოფხაძე — „პათოლოგი". ნიკა ჯაფარიძე — „თეთრგვარდიელების ბოლო დღეები".

ზურაბ ხაჩატუროვის ფოტო.

ასი წელი ერის სამსახურში

„უწარსულოდ აწმყო ნერგია, თავგაუტანელი, ფეხმოუკიდებელი" — ამბობს დიდი ილია. მართლაც, ღრმა ფესვები გაუდგამს იმ პატარა ნერგს, რომელიც საუკუნის წინათ მყარად იქნა დარგული ჩვენი სასიქადულო მამულიშვილის ლადო აღნიაშვილის მიერ. მან 1885-86 წლებში ჩამოაყალიბა ქართველ მომღერალთა გუნდი „ქართული ხორო" იოსებ რატილის ლოტბარობით. ამან დიდი როლი ითამაშა საქართველოს კულტურულ ცხოვრებაში — მკვიდრი საფუძველი ჩაეყარა ქართულ ეროვნულ სასიმღერო შემოქმედების აღორძინებას, მის პროპაგანდასა და შემდგომ განვითარებას. 1889 წლიდან კი, მას შეუერთდა ცეკვაც და საქართველოს ხალხური სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლი ერის სამსახურში ჩადგა. ეს მნიშვნელოვანი მოვლენა უყურადღებოდ არ დარჩენია ილია ჭავჭავაძეს და გაზეთ „ივერიაში" რამდენიმე აღფრთოვანებული სტატიაც მიუძღვნა.

დღითი-დღე ძლიერდებოდა, იხვეწებოდა და წელში სწორდებოდა ქართული ფოლკლორით მდიდარი ანსამბლი. ლადო აღნიაშვილს ღირსეული მემკვიდრეები გამოუჩნდა, რომელთაც დიდი წვლილი მიუძღვით ეროვნული საუნჯის აღმასვლის საქმეში. ცეკვაში და სიმღერაში გაჭაღარავებული ანსამბლი დღეს 100 წელს ითვლის, მაგრამ კვლავ ბერმუხასავით ძლიერი დგას ერის სამსახურში.

ზოგჯერ დრო ულმობელია და თავის ძლიერ ხელს ატყობს სიძველეს, თანამედროვეობისაკენ მიაქანებს და მას უთანაბრებს. რაოდენ სასიხარულოა, რომ სწორედ ამ პროცესს ებრძვის ანსამბლის დღევანდელი ხელმძღვანელობა და ინარჩუნებს თვითმყოფადობას.

ანსამბლის ქორეოგრაფიას სათავეში უდგას ჭეშმარიტი მამულიშვილი, მხურვალე პატრიოტი და ქართული ფოლკლორის თაყვანისმცემელი, საქართველოს სსრ სახალხო არტისტი **რევაზ ჭოხონელიძე**. ბატონ რეზოს გრძელი და რთული გზა აქვს განვლილი. იგი ზედმიწევნით იცნობს ქართული ცეკვის ისტორიას და მის მიერ შემოთავაზებული ყოველი მოძრაობა გამართლებული და ზუსტია.

მან, ჯერ კიდევ 1968 წელს მიიქცია ყურადღება, როგორც ნიჭიერმა ქორეოგრაფმა. ამ დროს რევაზ ჭოხონელიძე ანსამბლ „სალხინოს" (შემდგომში „რუსთავი") ედგა სათავეში. იგი ანსამბლის ერთ-ერთი დამაარსებელი იყო, შემდეგ კი ფოლკლორის სახელმწიფო ანსამბლის მთავარი ქორეოგრაფი გახდა, ხოლო 1986 წლიდან საქართველოს სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლის მთავარი ქორეოგრაფი. ეს არის კაცი, რომელიც შემოქმედებით მუშაობაში ჰპოვებს შვებასა და სიამოვნებას. ბატონ რეზოს მჭიდრო კავშირი აქვს კინოსთან, თანამშრომლობდა ანსამბლ „რეროში". უნდა აღინიშნოს ის ფაქტიც, რომ ყველა დიდ ღონისძიებაზე იგი მიწვეული იყო მთავარ ქორეოგრაფად და ყოველთვის ამართლებდა თანამემამულეების ნდობას.

„კმაყოფილება კაცის მომაკვდინებელი სენიაო" — უთქვამს ილიას. სწორედ ეს დევიზი აურჩევია რეზო ჭოხონელიძეს. მას ყოველთვის თან სდევს უკმარისობის გრძნობა და ილტვის სრულყოფისაკენ. ანსამბლის სამხატვრო ხელმძღვანელთან ერთად იგი ცდილობს სიმღერისა და ცეკვის სინთეზს. ეს არის დიდი პოტენციის მქონე შემოქმედებითი კოლექტივი, რომელიც ამართლებს იმ სახელს, რასაც საქართველოს ხალხური სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლი ჰქვია. მთელი შემოქმედებითი კოლექტივი ერთად დგას იქ, სადაც ერი მოითხოვს. თავდადებულმა შრომით კოლექტივმა დაიმსახურა ქართველი საზოგადოების ყურადღება და პირველი შემთხვევაა, რომ საქართველოს კულტურის სამინისტრომ მოსკოვის ჩარევის გარეშე მიანიჭა ანსამბლს აკადემიურის მაღალი წოდება.

და ბოლოს, მინდა ქართული ხელოვნების ყველა ჭეშმარიტ დამფასებელთან ერთად მივულოცოთ ანსამბლს 100 წლის იუბილე, ახალი წოდება, ვუსურვო კიდევ დიდხანს ყოფილიყოს ქართველი ერის სამსახურში.

ნინო კალაძე

სურათზე: მარცხნიდან პირველი რევაზ ჭოხონელიძე.

გვერდის სპონსორები არიან
საქველმოქმედო ასოციაცია „ალორქინება“
და ამავე ასოციაციის ფირმა „არგო“

გორის ეკონომიკური ინსტიტუტი

აცხადებს მიღებას 1990-91 სასწავლო წლისათვის შემდეგ სპეციალობებზე:

დღის განყოფილება:

1. **ფინანსები და კრედიტი** (ქართული სექტორი).
2. **სტატისტიკა** (ქართული სექტორი).
3. **საბუღალტრო აღრიცხვა, კონტროლი და სამეურნეო საქმიანობის ანალიზი** (სპეციალიზაცია სახალხო მეურნეობის დარგების მიხედვით, ქართული და რუსული სექტორი).
4. **შრომა, ინფორმატიკა და გამოთვლითი ტექნიკა** (ქართული სექტორი).

დაუსწრებელი განყოფილება:

1. **ფინანსები და კრედიტი** (ქართული სექტორი).
2. **საბუღალტრო აღრიცხვა, კონტროლი და სამეურნეო საქმიანობის ანალიზი** (სპეციალიზაცია სახალხო მეურნეობის დარგების მიხედვით, ქართული და რუსული სექტორი).

მიმდინარე წელს ეკონომიკურ სპეციალობებზე ჩარიცხული სტუდენტებიდან პირველი კურსის დახურვის შემდეგ შეიქმნება სპეციალიზაციები: „აღრიცხვა და ანალიზი საგარეო ეკონომიკურ ურთიერთობაში“, „საერთაშორისო საკრედიტო, სავალუტო და საფინანსო ურთიერთობა“, „სახალხო მეურნეობაში სამართლებრივი სამსახური“. მაღალი აკადემიური მოსწრების მქონე სტუდენტებიდან შეირჩევა და დაკომპლექტდება ზემოთ აღნიშნულ სპეციალიზაციებზე ჯგუფები (თითოეულზე 15 სტუდენტი).

შემსვლელები ქართული სექტორის სპეციალობებზე — ფინანსები და კრედიტი, სტატისტიკა, საბუღალტრო აღრიცხვა, კონტროლი და სამეურნეო საქმიანობის ანალიზი — აბარებენ გამოცდებს შემდეგ დისციპლინებში:

მათემატიკა (წერა), გეოგრაფია (ზეპირი), საქართველოს ისტორია (ზეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, თხზულება).

შრომა, ინფორმატიკა და გამოთვლითი ტექნიკა;

მათემატიკა (წერა და ზეპირი), ფიზიკა (ზეპირი), ქართული ენა და ლიტერატურა (წერა, თხზულება).

რუსული სექტორის სპეციალობაზე — საბუღალტრო აღრიცხვა, კონტროლი და სამეურნეო საქმიანობის ანალიზი:

მათემატიკა (წერა), გეოგრაფია (ზეპირი), საქართველოს ისტორია ან სსრ კავშირის ხალხთა ისტორია (სურვილის მიხედვით, ზეპირი), რუსული ენა და ლიტერატურა (წერა, თხზულება).

დღის სწავლებაზე გამოცდებზე დაიშვებიან და ჩაირიცხებიან მოქალაქენი 35 წლის ასაკამდე, წარმოებისაგან მოუწყვეტლად სწავლებაზე ასაკის შეუზღუდავად.

ინსტიტუტში შემსვლელები მიღების შესახებ განცხადებას თან დაურთავენ საშუალო განათლების დოკუმენტის დედანს (დანართთან ერთად), სამედიცინო ცნობა ფორმა № 086-უ, ამონაწერს შრომის წიგნაკიდან (მუშაობის სტაჟის მქონეთათვის), 6 ფოტოსურათს ზომით 3X4, აგრეთვე წარმოადგენენ პასპორტს.

განცხადება მიიღება 25 ივნისიდან 15 ივლისის ჩათვლით (ყოველდღე, გარდა კვირისა), 10-დან 16 საათამდე, გამოცდები ჩატარდება 16 ივლისიდან 5 აგვისტომდე.

კონსულტაციები ყველა საგამოცდო საგანში მოეწყობა 28 ივნისიდან 14 ივლისამდე.

ინსტიტუტში ჩარიცხვა მოხდება აბიტურიენტთა მიერ მისაღებ გამოცდებზე დაგროვილ ქულათა რაოდენობის მიხედვით.

მისაღებ გამოცდებზე დადებითი შეფასების მიღების შემთხვევაში უკონკურსოდ ჩაირიცხებიან თადარიგში დათხოვნილი სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც სარგებლობენ მთავრობის მიერ დადგენილი შეღავათებით, ობლები და მშობელთა ზრუნვის გარეშე დარჩენილი ბავშვები, I და II ჯგუფის ინვალიდები.

მოსამზადებელი განყოფილების კურსდამთავრებულნი ინსტიტუტში ჩაირიცხებიან მისაღები გამოცდების ჩაუბარებლად.

გამოყოფილი ადგილების 50%-ზე პირველ რიგში ჩაირიცხებიან თბილისში, რუსთავში, ქუთაისში, ბათუმში მცხოვრები აბიტურიენტები.

საშუალო სკოლის დამთავრებისას ოქროს (ვერცხლის) მედლით დაჯილდოებული, საშუალო სპეციალური ან საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლის წარჩინების დიპლომით კურსდამთავრებულები გამოცდას აბარებენ მათემატიკაში (წერა). შეფასება „ხუთის“ მიღების შემთხვევაში ისინი თავისუფლდებიან დანარჩენი გამოცდებისაგან, ხოლო შეფასება „ოთხის“ ან „სამის“ მიღებისას აბარებენ დანარჩენ გამოცდებს.

იმ პირებზე, რომლებმაც საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებელი დაამთავრეს წარჩინების დიპლომით საშუალო განათლების ბაზაზე, აღნიშნული წესები ვრცელდება იმ შემთხვევაში, თუ ისინი შედიან მიღებული პროფესიის შესატყვის სპეციალობაზე.

ცხრილის მიხედვით დანიშნულ დროს გამოცდაზე არასაპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობის, ანდა არადამაკმაყოფილებელი შეფასების მიღების შემთხვევაში შემსვლელი შემდეგ გამოცდაზე არ დაიშვება.

წარმოებისაგან მოუწყვეტლად სწავლებაზე მიიღებიან პირები მათი მუშაობის პროფილის მიუხედავად. პირველ რიგში კონკურსით ჩაირიცხებიან ისინი, ვინც არა ნაკლებ ერთი წელი მუშაობენ არჩეული სპეციალობის პროფილით, უკანასკნელი სამი წლის განმავლობაში თადარიგში დათხოვნილი სამხედრო მოსამსახურეები, საშუალო სპეციალური და პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლის კურსდამთავრებულები, რომლებიც შედიან მონათესავე სპეციალობაზე. თუ ამ პირთა შორის კონკურსი არ შედგა, მაშინ დარჩენილ ადგილებზე კონკურსით ჩაირიცხებიან სხვა პირები.

ინსტიტუტში გამოცდების ჩატარებასთან დაკავშირებული დაწვრილებითი ცნობების მიღება შეიძლება მიმღები კომისიის საინფორმაციო-საცნობარო ბიუროში.

ინსტიტუტის მისამართია: ქ. გორი, ჭავჭავაძის ქ. № 58. ტელეფონი: 2-29-97.

მიმღები კომისია

„სავანე“

კერძო ავტომობილების მფლობელებს, ვისაც მგზავრების მომსახურება სურთ, კოოპერატივი „სავანე“ სთავაზობს თავის რიგებში გაერთიანებას.

გადასახადი მინიმალურია — თვეში 30 მანეთი

ავტომანქანების რაოდენობის ზრდასთან ერთად გადასახადი დაიკლებს.

ჩვენი მისამართია:
გლდანის მასივი, III მიკრორაიონი.
აგრობანკის პირდაპირ მდებარე ჯიხური

სავანე

თქვენს განკარგულებაშია გაზეთ „ახალგაზრდა ივერიელის“ ბოლო გვერდი. დაწვრილებითი ცნობები შეგიძლიათ მიიღოთ ტელეფონზე: 93-31-56 ან 99-00-49.

ხელშეკრულებას გააფორმებთ მისამართზე: თბილისი, კოსტავას ქუჩა № 14 ფირმა „არგო“-ს სარეკლამო სააგენტო. შაბათ-კვირის გარდა, 10-10 სთ-დან 13-00 სთ-მდე.

კომერციული ბანკი
„პროგრეს-თბილისი“

გნებავთ სესხი?.. სიამოვნებით!
გაქვთ იდეა?.. მოვილაპარაკოთ!

თქვენს განკარგულებაშია კომერციული ბანკი

„პროგრეს-თბილისი“

მისამართი:
დავით აღმაშენებლის
პროსპექტი № 5

ტელეფონი
95-99-51

შაბათ-კვირის გარდა

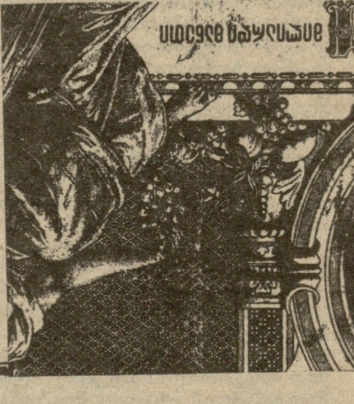

„ახალგაზრდა ივერიელი“
Общественно - политическая молодежная газета «Ахалгазрда Иверieли»

ტელეფონები: მისაღები — 93-97-31; პასუხისმგებელი მდივანი — 93-31-56; წერილების განყოფილება — 99-00-49.

გაზეთი გამოდის კვირაში სამჯერ სამშაბათს, ხუთშაბათს, შაბათს.
რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს უკან არ უბრუნდებათ.

რედაქტორი
მერაბ გალარჯიშვილი

საქართველოს კპ ცკ-ის სტამბა 380096, თბილისი-96, გ. კოსტავას ქ. № 14, იბეჭდება ოფსეტური წესით სავაჭრო კორპუსში, ხოშარაულის № 29 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 Наш индекс 66400

უე 00916

რედაქციის მისამართია
ქ. თბილისი — 380008
მ. კოსტავას ქ. № 14.